



Novi treći put

novi pristup za novo vreme

ANTISEMITIZAM U MODERNIM TEORIJAMA ZAVERE

Mijat Kostić



PUBLIKACIJA

Antisemitizam u modernim teorijama zavere

Prvo izdanje 2021.

IZDAVAČ:

Novi treći put

ZA IZDAVAČA:

Dimitrije Milić

PRELOM I ŠTAMPA:

Studio triD

TIRAŽ:

200

ISBN: **978-86-900405-1-3**

PUBLIKACIJA REALIZOVANA UZ PODRŠKU

FONDACIJA ZA
OTVORENO DRUŠTVO
SRBIJA

PUBLIKACIJA

ANTISEMITIZAM U MODERNIM TEORIJAMA ZAVERE



Mijat Kostić

SADRŽAJ

Predgovor	6
Kako funkcionise politika straha	12
Reference	15
Koreni teorije o "judeo-masonskoj zaveri"	16
Antisemitski stereotipi.....	16
Hrišćanstvo i antisemitizam u Evropi.....	17
Prvi izvor o "judeo-masonskoj zaveri": Memoari Avgustina Barijela.....	18
Jevreji, masoni i Francuska revolucija	19
Reference	22
Antisemitizam i kontrarevolucija u Francuskoj	23
Kontrarevolucionarna propaganda u Francuskoj krajem 19. veka.....	23
Panamski skandali i antisemitske novine	23
Drajfusova afera i eskalacija antisemitizma.....	25
Širenje propagande izvan granica Francuske.....	27
Reference	29
Antirevolucionarna propaganda carske Rusije	30
Protokoli sionskih mudraca.....	30
Propaganda ruskih agenata kao uvod u antisemitsko nasilje.....	31
Pogromi u Kišinjevu i prvo objavljivanje Protokola	33
Reference.....	36
Istinski motivi za nastanak Protokola	38
Apsurdnost sa dalekosežnim posledicama	38
Ko je Pjotr Ivanovič Račkovski?.....	38
Otpor modernizaciji i industrijalizaciji Rusije.....	40
Račkovski, Sergej Nil i carska porodica.....	41
Nilov epilog	44
Reference.....	45
Nacionalsocijalizam i pobeda antisemitizma u Evropi	46
Kako su Protokoli stigli u Nemačku?.....	46
Uticaj ruskog antisemitizma u Nemačkoj.....	46
Koreni nemačkog antisemitizma.....	47
"Germansko proleće" i rasne teorije o poreklu Nemaca	49
Hitlerove teorije o svetskoj zaveri "jevrejskih bankara"	51
Pobeda antisemitizma u Evropi.....	53
Reference	55
Savremene teorije zavere	56
Kraj Hladnog rata i "Novi svetski poredak"	57
Teorija o "Velikoj zameni"	59
"Kalgijev plan" i "Sorošev plan".....	61
Soros kao personifikacija "jevrejskog globalizma".....	64
Donald Tramp i jačanje hrišćanske desnice.....	66
Budućnost antisemitizma	70
Reference.....	71
Antisemitizam i globalna pademija koronavirusa	73
Antiglobalistička klima u trenutku izbijanja svetske pandemije.....	74
Početak pandemije kao uvod u Novi svetski poredak.....	76
Antisemitske teorije vezane za depopulaciju stanovništva.....	78
Bil Gejts kao novo lice "Kabale".....	81
Propaganda koja ugrožava bazične vrednosti	86
Reference	87
Epilog	90

PREDGOVOR

Samo nekoliko decenija nakon Holokausta, antisemitske ideje koje bi trebalo da su zakopane zajedno sa Trećim rajhom, ponovo postaju prisutne u *mainstream* političkom diskursu, naročito u drugoj polovini 2010-tih godina. U svojoj sadašnjoj formi, one se uglavnom "serviraju" u istom pakovanju sa mnoštvom drugih ksenofobičnih, islamofobičnih i rasističkih ideja koje propagira ekstremna desnica u Evropi i Americi. Ovaj metod se pogotovo pokazao efikasnim nakon izbijanja migrantske krize 2015. godine. Tada su ponovo vaskrsle teorije o navodnoj zaveri Jevreja, bankara i "globalističkih centara moći" koji teže da unište "belu Evropu" prisilnim naseljavanjem stanovništva iz država Trećeg sveta.

Iako su ideje krajnje desnice sveprisutne na evropskoj i američkoj političkoj sceni od 1945. godine, tek sa pojavom interneta i pojačanim prisustvom najšire populacije na društvenim mrežama, stvorena je najefikasnija platforma za širenje lažnih vesti u dosadašnjoj istoriji. Pored tradicionalnih medija i propagandnih *web portala* različitih organizacija i stranaka, masovne društvene mreže, kao što su *Facebook* i *Instagram* omogućile su ovim teorijama da dosegnu veliki broj ljudi u vrlo kratkom vremenskom periodu. Širenje lažnih vesti u Americi olakšale su i internet zajednice poput *Reddit-a* i *4-Chan-a*, koje su imale ključnu ulogu u stvaranju internet podrške Donaldu Trampu tokom izbora 2016. godine.

S druge strane, marketinške i konsultantske agencije poput *Cambridge Analytica* ili privatne ruske vojne kompanije, *Wagner Group*, koriste sofisticirane *data science* metode kako bi ove teorije plasirale korisnicima društvenih mreža u cilju manipulisanja njihovih političkih odluka. Najočigledniji primer za ovakav vid operacija jeste ciljana dezinformisanost birača u toku *Brexit* kampanje 2016., kao i širenje straha od nasilne islamizacije Evrope, koji je posejan kroz lažne ili preuveličane vesti o nasilnim delovanjem migranata.

Antisemitski, antimigrantski i rasistički diskurs je dodatno legitimizovan dolaskom Donalda Trampa na vlast 2016-te godine, što je dovelo i do eskalacije kulturnog rata između krajnje levice i krajnje desnice u Americi. U isto vreme, Trampova retorika koja se oslanjala na lažne vesti i medijske manipulacija dala je vetar u leđa i drugim populističkim liderima u Evropi, poput Viktora Orbana u Mađarskoj ili Matea Salviniya u Italiji. Koristeći se istim metodama, evropska krajnja desnica pokušava da diskredituje svoje političke razotkrivajući raznorazne "zavere". Među njima je najdominantnija teorija o postojanju globalističke zavere da se uništi "bela hrišćanska Evropa", iza koje navodno, u krajnjoj instanci, stoje Jevreji.

U periodu između 2015. i 2020. godine, suverenisti, nacionalisti, evroskeptici i antiglobalisti težili su kreiranju jedne neliberalne internacionalne koalicije, koja je najviše opstajala zahvaljujući jedinstvenom globalnom diskursu. Taj diskurs bio je usmeren ka diskreditovanju takozvane "globalne liberalne elite" koju kontrolišu "duboka država" u SAD i obuhvata širok spektar aktera: Demokratsku stranku, CIA-u, Holivud, bankarski lobi, vojni lobi, Evropsku uniju, nacionalne i lokalne političare u drugim zemljama, međunarodne finansijske institucije, filantropa Džordža Sorosa i najbitnije, jevrejski kapital.

Početak migrantske krize 2015. godine, među krajnje desnim krugovima u Evropi, stvoren je narativ o "orkestriranom" doseljavanju migranata od strane te elite, koje za cilj ima uništenje hrišćanske Evrope, a u velikom broju verzija i uništenje "bele rase". Trampov dolazak na vlast u januaru 2017. godine, ulio je nadu ekstremnim desničarima da će konačno doći do suočavanja sa "liberalnom elitom". Iz njihove perspektive, to je ujedno značilo i sukob sa svim neprijateljima "belog čoveka", među kojima su i migranti, ali i pripadnici seksualnih, rasnih i verskih manjina. Posledica toga bila je nezapamćena polarizacija društva, još od protesta za ljudska prava 1960-tih godina, i eskalacija kulturnog rata koji je poprimio oblike uličnog nasilja.

S druge strane, u Evropi je Trampov mandat dao legitimitet raznim antimigrantskim politikama i takozvanoj "neliberalnoj

demokratiji” koja je najviše zaživela u članicama Višegradske grupe: Mađarska, Slovačka, Poljska i Češka. To su ujedno i države koje su otvoreno sprovodile antimigrantske politike, nasu-prot vrednostima na kojima počiva Evropska unija i obavezama koje imaju kao njene članice.

Pored realne razočaranosti građana u funkcionalost međunarodnih institucija i birokratski sistem Evropske unije, za uspešnost ovakvih politika najviše je zaslužna efektivnost obmane i dezinformacija kojim su legitimisani protivnici. Postčinjenično društvo u kom populistički lideri dobijaju ogromnu podršku građana, uz pomoć svojih medijskih magova, spin doktora i internet aktivista, u velikoj meri počiva na vekovima starom zanatu - prevari.

Čitava manipulacija sastoji se iz par koraka: kreirati lažnu sliku o neposrednoj opasnosti, pronaći krivca za istu i ponuditi sebe kao ”spasitelja”. Metod je odveć poznat: propagiranje određenih narativa i niza dezinformacija kojima se razotkriva neka nepostojeća zavera. Cilj je jednostavan: prikazati političkog protivnika kao zaverenika koji radi na štetu nacije i okretanje građana protiv njega. Željeni ishod: dolazak na vlast i dobijanje legitimiteta za sprovođenje svoje politike. Strane sukoba su, po pravilu, ideološki protivnici sa nepremostivim razlikama, dva različita koncepta društva i načina života koji nikako ne mogu biti pomireni.

Kroz istoriju su to bili Monarhija protiv Republike, sekularizam protiv teokratije, kapitalizam protiv komunizma, fašizam protiv slobodarstva. Današnji kontekst je znatno drugačiji, s obzirom da konceptualne razlike između globalista i suverenista nisu fundamentalne, ali je način borbe ostao isti.

Na osnovu kvalitativne analize primarnih i sekundarnih izvora (pisani dokumenti, govori političara, programi političkih partija, plaćeni tekstovi koje promovišu desničarske grupacije) stiče se utisak da je većina savremenih teorija o postojanju globalne zavere zasnovana na elementima vekovima stare teorije o ”judeo-masonske zavere”. Čak i kada Jevreji nisu eksplicitno optuženi niti pomenuti, iza ovakvih teorija vrlo često leži neopaženi, prikriveni ili otvoreni antisemitizam.

Za pisanje ove publikacije bio je presudan i momenat u kom su antimigrantski narativi previše počeli da liče na antisemitske narative, pa je i pozivanje na rešavanje "migrantskog pitanja" nagovestilo mogućnost ponavljanja neslavne evropske prošlosti.

Iako su Jevreji često bili samo sredstvo kojim se manipuliše, veliki broj ljudi je u njima video istinskog krivca za svoje nevolje zahvaljujući efikasnoj propagandi. Dok su propagandisti Jevreje koristili samo kao "babarogu" ili "žrtveno jagnje" putem kog se obračunavaju sa liberalima, komunistima, republikancima i drugim neprijateljima, rezultat njihovog delovanja je bio izazivanje istinskog straha od Jevreja među stanovništvom. Isključivo su strah i dezinformacija omogućili provociranje stvarnog nasilja koje je preko pogroma eskaliralo do Holokausta.

Danas se preko migranata suverenistički propagandisti obračunavaju sa globalistima, ali se isto tako radikalizuje stanovništvo protiv muslimana, kroz kreiranje politike straha. Razlog je jednostavan, svi migranti se pogrešno percipiraju kao muslimani (među njima je veliki broj hrišćana pravoslavaca i pripadnika raznih bliskoistočnih sekti), a naseljavanje migranata kao islamizacija Evrope kojoj se treba suprotstaviti.

Antimigrantski sentiment se vrlo lako od bezazlenog antiglobalizma može transformisati u ksenofobiju i rasno ili versko motivisano nasilje. Pogotovo u momentima realne opasnosti od terorizma i islamskog fundamentalnima, jedan plamičak može zapaliti čitavu Evropu, a potom i svet. Muslimani su generalno percipirani kao netolerantni prema zapadnom načinu života, hrišćanskim vrednostima ili vrednostima liberalizma, zbog čega pripadnici krajnje desnice i smatraju da je opravdano suprotstaviti im se i sprečiti da uspostave svoje zakone i unište "naš način života".

S toga, glavni motiv za pisanje ove publikacije je upozorenje i podsećanje na neslavnu evropsku prošlost, koja vrlo lako može postati nova budućnost. Vrlo često su ovakva upozorenja olako shvatana i zanemarivana, uglavnom zbog nedovoljnog razumevanja prošlosti. Naivni i neobrazovani se i dalje pitaju: "Kako je moguće da je iko podržao Hitlera?", a vrlo verovatno bi i sami

podržali ekstremne mere u rešavanju "migrantskog pitanja" ako bi poverovali da je to ključ njihove egzistencijalne sigurnosti. Odgovor je jasan: strah i dezinformisanost. Naravno, pre svega, ozbiljna propagandna mašinerija koja ove dva faktora ume da mobilise i do granica kolektivnog istrebljenja.

U narednim tekstovima ću pokušati da demistifikujem centralni narativ teorije o judeo-masonske zavere, kojim se služila krajnja desnica radi dobijanja političkih poena i diskreditovanja protivnika od 19. veka do savremenih primera. Pokušaću da čitaocu približim korene modernog antisemitizma i rasizma, na koje se vezuju i druge teorije o "Velikoj zameni", "belom genocidu", "propasti Zapada", kao i ostale fabrikacije koje dovode populističke ekstreme u žižu popularnosti. Cilj je pokazati kako su sve ove teorije zasnovane na izvrtanju činjenica, poluinformacijama, lažima i eksploitsanju straha prosečnog građanina.

Potrudiću se da približim široj javnosti politički i istorijski kontekst u kome je ova teorija nastala u 19. veku, ukazujući na kontinuitet sa savremenim antisemitskim teorijama. Osnovna hipoteza je da je ideja o postojanju "judeo-masonske zavere" konstruisana od strane konzervativnih političkih struja i pripadnika Monarhije i Starog režima u Francuskoj i korišćena u kontrarevolucionarne svrhe. Kroz aktivno propagiranje narativa o tome kako iza Francuske revolucije stoje Jevreji koji žele da unište hrišćansku Evropu, reakcionarne snage su pokušale da diskredituju revoluciju u očima javnosti i time obezbede legitimitet za sopstveno kontrarevolucionarno delovanje.

Iste metode primenjuje carska Rusija uoči revolucije 1917. godine, a narativ o jevrejskoj zavere, srž je i nacističke propagande čije posledice su više nego poznate. Danas iste teorije koriste savremene konzervativne i krajnje desne grupacije za diskreditovanje raznih protivnika, od Evropske unije, liberalizma, globalizacije, finansijskih institucija poput MMF i Svetske banke, sve u cilju pridobijanja političkih poena za svoje suverenističke, populističke, nacionalističke, i, veoma često, rasističke politike.

Osnovna ideja za ovu publikaciju nastala je tokom magistarskih studija na Centralnoevropskom Univerzitetu (CEU) u Bu-

dimpešti, u okviru kursa *European Jews and Imperialism* školske 2018/2019 godine. Prvobitno istraživanje bilo je fokusirano isključivo na razvoj teorije o "judeo-masonske zavere" u 19. veku, da bi se kroz ovu publikaciju opseg analize proširio i na 20. vek i savremene antisemitske teorije.

Metode koje su korišćene za analizu primarnih i sekundarnih izvora su kritička analiza diskursa (CDA) uz poseban osvrt na istorijsko-diskurzivni pristup. (HDA). To znači da je za analizu svakog dokumenta ili propagandnog materijala uzet u obzir relevantan istorijski i društveno-politički kontekst u cilju utvrđivanja političkih interesa i motiva u datim društvenim okolnostima.

S druge strane, historiografski podaci i ilustracija određenih događaja, napisani su u čisto novinarskoj formi. Iako je tema po svojoj prirodi naučna, ova publikacija nema tendenciju da se klasifikuje kao naučno delo, već kao jedan popularno-edukativni prikaz. Osim kratkih teorijskih i metodoloških osvrta u poglavlju koje sledi, čitava publikacija je napisana u novinarskom i narativnom stilu. Epilog je napisan u nešto slobodnijem i manje formalnom tonu.

KAKO FUNKCIONIŠE POLITIKA STRAHA

Kreiranje opšte percepcije o nekoj neposrednoj pretnji, izražava se kroz čin *sekuritizacije*. U kritičkoj teoriji bezbednosti koju je u savremenim akademskim krugovima popularizovala **Kopenhagenska škola**, *sekuritizacija* se definiše kao **govorni akt**. [1] U praksi, to znači da sve ono što se u javnom diskursu **predstavi** kao pretnja, automatski **postaje** pretnja ukoliko javnost poveruje u takav narativ. Naravno, ova pretnja mora biti predstavljena od strane legitimnih figura, kao što su državnici, mediji ili druge osobe i institucije od uticaja koje uživaju poverenje velikog broja građana. [2]

Za razliku od tradicionalnog shvatanja bezbednosti koje je bazirano na materijalnim činjenicama i objektivnim pretnjama, teorija *sekuritizacije* ukazuje na **subjektivni** aspekt bezbednosti. [3] Naime, ukoliko javnost **poveruje** da postoji određena pretnja, koliko god to subjektivno ili neutemeljeno na činjenicama bilo, oni će se ponašati kao da pretnja zaista postoji, i time će ona nužno i postati stvarna. [4]

U slučaju antisemitskih teorija zavera, građani koji veruju da zaista postoji pretnja da budu na neki način "porobljeni" od strane Jevreja, će reagovati i delovati u skladu sa tim ubeđenjem, ma koliko neistinito ono bilo. Kroz širenje **politike straha** i manipulaciju osećanjima javnosti, krajnje desničarske organizacije kreiraju **imaginarnog neprijatelja**, time se predstavljajući kao **spasioci** i **zaštitnici** onih koji se osećaju ugroženo. Što veći broj pojedinaca poveruje u istinitost pretnje, to veći **legitimitet** dobijaju organizacije koje šire strah da **reaguju protiv tog konstruisanog neprijatelja**. Posebno je opasno što se kroz politiku straha radikalizuje društvo, pa i pojedinci sa umerenim i dobronamernim stavovima, u strahu, bivaju lako zavedeni da razvijaju negativne stereotipe o targetiranim grupacijama koje su postale "neprijatelj".

Ukoliko je percipirana pretnja veća i prisutnija, pojedinci su spremni i da podrže njihovo potpuno uništenje, pa čak i da

lično učestvuju u tome. Dodatna legitimacija nasilja nad "neprijateljem" sprovodi se kroz **derogativne narative** i **dehumanizujuće metafore**, gde se on predstavlja kao inherentno zao i nečovečan, pripadnik niže rase, a poredi se i sa insektima i parazitima koje treba istrebiti. [5]

Ovakav diskurs je bio centralni deo Hitlerove propagande uoči Holokausta, ali i glavna motivacija za mnoge druge genocidne poduhvate, uključujući i onaj u Ruandi.

Nacisti i drugi zagovornici rasističkih teorija su zaista propagirali uništenje Jevreja, smatrajući ih nižom i degenerisanom rasom koja kvari "moralnu i duhovnu čistotu Evrope". Kroz širenje teorija zavere o „jevrejskoj nameri“ da zavladaju svetom i unište njihov način života, nacisti su vrlo efikasno proširili anti-semitske stavove po čitavoj Evropi, a i šire, time stvarajući javno mnjenje koje bi podržalo Holokaust kao legitiman čin odbrane.

Iako su Jevreji kao neposredna pretnja sve manje prisutni u savremenom diskursu, što je posledica potpune diskreditacije nacističke ideologije i obelodanjivanja njihovih zločina, "Jevrej kao vladar iz senke" je i dalje sveopšte prihvaćeni stereotip.

Važno je pomenuti da Jevrej kao "neprijatelj" uglavnom ima samo instrumentalnu vrednost. Njegova uloga je da služi kao žrtveno jagnje i sredstvo diskreditovanja nekog drugog političkog protivnika. U Francuskoj su to bili revolucionari i liberalna elita, u carskoj Rusiji revolucionari komunisti, a danas je to globalna liberalna elita. Krajnji cilj nije poraziti Jevreja "neprijatelja" već tobože iskvarenu "globalnu elitu", a njihovo dovođenje u vezi sa Jevrejima je samo način na koji se lakše diskredituju.

Teorije o Jevrejima koji kontrolišu tokove međunarodnog kapitala, pokreću ratove, kontrolišu medije, kontrolišu političare i čitave države, potpuno su identične od Francuske revolucije, preko Hitlera do savremenih antiglobalista.

S druge strane, nakon 2015. godine, iste metode se koriste kako bi se migranti sa Bliskog Istoka i iz zemalja pogođenih ratovima targetirali kao "neprijatelj" od strane evropske krajnje

desnice. U diskursu krajnje desnice, migranti su generalizovani u sliku muslimanskog Drugog čiji je krajnji cilj islamizacija Evrope. Samim tim, migranti su predstavljeni kao pretnja po egzistenciju hrišćanske i sekularne evropske tradicije. Organizacije i političke partije krajnje desnice koriste alternativne medije i društvene mreže kako bi širile lažne vesti o "karavanu silovatelja" i predstojećoj islamističkoj invaziji na Evropu, time šireći strah među evropskim i pretežno hrišćanskim stanovništvom. Uz činjenice da islamska kultura predstavlja nešto strano i tuđe velikom broju Evropljana, širenje politike straha sve više umerenih građana dovodi na antimigrantske političke pozicije.

Kod sekularnih i progresivnih se stvarna odbojnost prema Islamu zbog naglašavanje njegovog pretežno konzervativnog svetonazora i favorizovanju teokratskog koncepta društva. S druge strane, konzervativni i tradicionalni Evropljani smatraju Islam nespojivim sa evropskom hrišćanskom tradicijom i odbacuju mogućnost miroljubive koegzistencije dveju religija. U oba slučaja, građani koji gaje antimigrantske stavove smatraju da postoje civilizacijske i vrednosne razlike između savremenog stanovnika Evrope i prosečnog muslimana sa Bliskog Istoka. Ono što dodatno radikalizuje umerene pojedince su istorijske paralele i konstrukcije vezane za verske ratove, kao i laička tumačenja Kurana u kojima se islamizacije Evrope predstavlja kao jedan od ciljeva istinskih vernika.

U sveopštoj zbunjenosti i strahu, otvara se prostor da krajnje desne stranke dobiju veću podršku, što je bilo evidentno na izborima u Austriji, Francuskoj, Nemačkoj i Holandiji 2017. godine i Italiji 2018. godine, a kroz tu podršku se legitimise i potencijalno nasilje i suočavanje sa migrantima kao "neprijateljem". Cilj krajnje desnih partija je dolazak na vlast i promena sadašnjeg društvenog poretka, a poverenje za sprovođenje reformi bi pridobili od glasača kad su se već pokazali kao efikasni zaštitnici od "neprijatelja".

Kao i Jevreji, sadašnji migranti su u velikoj meri samo sredstvo diskreditovanja institucija Evropske unije i liberalnog i multikulturalnog koncepta društva na čijim vrednostima je ona

uspostavljena. Kao protivnici ovakvog koncepta društva i zagovornici tradicionalnijeg i konzervativnijeg modela, pripadnici krajnje desnice, koriste teorije zavere i lažne vesti kao sredstvo obračuna sa pripadnicima takozvane "briselske elite". Tolerancija i podrška migracijama od strane pomenute elite se tumači kao orkestrirani plan i zavera da se Evropa islamizuje i uništi iznutra.

Na taj način se multikulturalni i liberalni model društva na čijim vrednostima je uspostavljena Evropska unija u potpunosti diskredituje i predstavlja kao pretnja po opstanak Evrope. Glavni motiv je urušavanje liberalnog, globalističkog i multikulturalnog poretka i ponovo uspostavljanje suverenističkog i tradicionalnog modela.

Tekstovi koji slede nude istorijsku ilustraciju kako su antisemitske teorije služile kontrarevolucionarnim i propagandnim aktivnostima konzervativnih i reakcionarnih organizacija širom Evrope od 19. veka do danas.

REFERENCE

- [1] Waever Ole, "Securitization and Desecuritization" in Lipschutz, Ronnie D. (ed.), *On Security* (Columbia University Press, 1995), 55.
- [2] Waever Ole, "Securitization and Desecuritization" in Lipschutz, Ronnie D. (ed.), *On Security* (Columbia University Press, 1995), 55.
- [3] Waever Ole, "Securitization and Desecuritization" in Lipschutz, Ronnie D. (ed.), *On Security* (Columbia University Press, 1995), 55.
- [4] Waever Ole, "Securitization and Desecuritization" in Lipschutz, Ronnie D. (ed.), *On Security* (Columbia University Press, 1995), 55.
- [5] Nešto više o korišćenju dehumanizirajućih metafora, možete pročitati u radovima Dr. Anna Szilagyi : <https://dangerouspeech.org/dangerous-metaphors-how-dehumanizing-rhetoric-works/>

KORENI TEORIJE O "JUDEO-MASONSKOJ ZAVERI"

ANTISEMITSKI STEREOTIPI

Središnja tačka krajnje desničarske mitologije je teorija o postojanju globalne zavere Jevreja koji teže da zavladaju čitavim svetom. Ova teorija je u različitim verzijama postala srž političkog antisemitizma u 20. i 21. veku, bilo da je reč o carskoj Rusiji, nacističkoj Nemačkoj ili savremenom "globalnom selu". Stereotip iskvarenog i pohlepnog bogatog jevrejskog bankara koji upravlja svetom kroz međunarodne institucije i teži uspostavljanju svetske vlade, kako bi osigurao sopstveno materijalno bogatstvo i kontrolu nad ostatkom sveta, sveprisutan je u desničarskoj mitologiji.

Priče o tome kako Jevreji kontrolišu međunarodni bankarski sistem, medije, Holivud, pa čak i čitave države, postale su uobičajene u savremenom populističkom diskursu. Od Rotšilda do Sorosa, princip je potpuno isti i u oba slučaja se koristi u svrhe obračunavanja sa političkim protivnicima. Prema podacima ADL Global, čak 1.090.000.000 stanovnika planete gaji određene antisemitske stavove[1]. Antisemitizam je danas najviše izražen na Bliskom Istoku i Severu Afrike, gde preko 74% stanovnika gaji određen vid antipatije prema Jevrejima. Na drugim mestima taj broj ne premašuje 50%, ali su brojke svakako zabrinjavajuće s obzirom da je indeks antisemitizma u Istočnoj Evropi 34%, u Zapadnoj Evropi 24%, Subsaharskoj Africi 23%, a u Aziji 22%[2].

Najmanji stepen antisemitizma izmeren je u obe Amerike (19%) i u Okeaniji (14%), što je samo po sebi zastrašujuće, s obzirom na činjenicu da su to predeli u kojima su se nedavno dogodili stravični incidenti motivisani verskom mržnjom, kao što je pucnjava u Sinagogi u Pitsburgu (2018) ili pokolj u Krajstčerču na Novom Zelandu (2019)[3].

Stereotipi koje ispitanici ADL Global ankete gaje su uglavnom sledeći: „Jevreji imaju preveliki uticaj na svetsko finansijsko trži-

šte, Jevreji imaju preveliki uticaj na medije, Jevreji su odgovorni za svetske ratove, Jevreji ne brinu o pripadnicima drugih verospovesti, Jevreji su odaniji Izraelu nego zemlji u kojoj žive, itd.“

Šta je izvor ovih stereotipa? Koji su koreni antisemitizma i kako su takvi narativi postali široko prihvaćeni i ostali zastupljeni u savremenoj javnosti?

HRIŠĆANSTVO I ANTISEMITIZAM U EVROPI

Tradicija antisemitizma u Evropi traje vekovima i uglavnom je vezana za verske dogme, nesuglasice i stigmatizaciju. Pored toga što su Jevreji bili posmatrani kao odgovorni za stradanje Isusa Hrista, hrišćani (kao ni muslimani) nisu gajili preterane simpatije prema Jevrejima iz drugih dogmatskih, ali i ekonomskih razloga.

Za razliku od hrišćanskih i muslimanskih naroda koji su naplaćivanje kamate smatrali grešnim činom, Jevreji su stekli ogromno bogatstvo kao bankari s obzirom da njihova vera nije zabranjivala jedan takav zanat. Iz tog razloga su u Evropi (a i na Istoku) njihova vera i životni stil bili percipirani kao isuviše materijalistički i individualistički, što je bilo u suprotnosti sa hrišćanskom skromnošću i kolektivizmom, te je judaizam neretko predstavljan kao esencija antihrišćanstva. [4]

Pored toga, ekonomska moć evropskih Jevreja im je vremenom obezbedila visoki položaj na društvenoj lestvici, što je bio i prvobitni povod za popularno nezadovoljstvo zbog, navodno, prevelikog uticaja Jevreja na politički, kulturni i društveni život evropskih monarhija.

Antisemitske stereotipe u srednjevekovnoj Evropi, u najvećoj meri širila je Katolička crkva. Inkvizicija je mesta na kojima su se navodno okupljale veštice i jeretici nazivala “sinagogama”, a njihove praznike i rituale “šabat”, aludirajući na jevrejski verski praznik. Mnogi znameniti sveci su osuđivali Jevreje. Sveti Jovan Hrizostom je sinagoge nazivao “hramovima demona”, a sveti Avgustin je smatrao Jevreje “sinovima Sotone”. [5]

Evropom je, takođe, bila rasprostranjena krvna kleveta: lažna optužba da su Jevreji tokom verskih praznika ubijali hrišćansku decu i koristili njihovu krv za rituale. Prva optužba ove vrste datira još iz 1114. godine, kada je dečak Vilijem iz Norviča navodno ubijen od strane Jevreja i razapet na krst.[6] Slične optužbe su se događale širom čitave Engleske, te je, na primer, jevrejska delegacija koja je prisustvovala krunisanju Ričarda III bila napadnuta od strane besne rulje.[7]

Krvna kleveta se u narednim vekovima proširila po kontinentalnoj Evropi i Bliskom Istoku, a svoj vrhunac doživela je za vreme Afere iz Damaska 1840. godine, kada je jevrejska zajednica optužena za ubistvo nestalog katoličkog monaha oca Tomasa. [8] Ovaj događaj se često predstavlja kao najzaslužniji za eskalaciju antisemitizma na međunarodnom nivou i masovnu mržnju prema Jevrejima.

Međutim, sama teorija o jevrejskoj svetskoj zaveri je relativno modernog kova i svoje korene vuče iz revolucionarnih sukoba u Evropi tokom 18, 19. i 20. veka.

PRVI IZVOR O "JUDEO-MASONSKOJ ZAVERI": MEMOARI AVGUSTINA BARIJELA

Najstariji izvor koji pominje judeo-masonsku zaveru je knjiga francuskog jezuitskog sveštenika Avgustina Barijela *Memoari koji oslikavaju istoriju Jakubinizma* iz 1797. godine. Pošto je bio posvećen katolik i pobornik Monarhije, pobjegao je u Britaniju u strahu od revolucionarne odmazde, ubrzo nakon izbijanja Francuske revolucije.

Tamo je upoznao britanskog matematičara Džona Robinsona, koji mu je prvi predstavio ideju za knjigu u kojoj će izneti dokaze kako je francuska revolucija samo početak zavere da se unište sve države i religije u Evropi, kako bi tajna društva kao što su slobodni zidari i Bavarski iluminati, uz pomoć liberalnih filozofa, zavladaali čitavom Evropom.[9]

Inspirisan ovim idejama, Barijel je u svojoj knjizi Francusku revoluciju predstavio kao “antihrišćansku zaveru” koja za cilj ima uništenje hrišćanstva i uspostavljanje novog društva kojim diktiraju zakoni razuma, a ukidaju se svi religijski autoriteti. [10] Prema Barijelu, vođe revolucije su instrument u rukama slobodnih zidara, čije su ideje izražene kroz učenje prosvetiteljskih filozofa kao što su Volter, Didro i Dalamber.

Pored toga, Barijelova glavna optužba je da su oni potpomognuti i od stranog faktora: pruskog kralja Fridriha II i Bavorskih iluminata.[11]

Barijelova knjiga nesumnjivo je napisana u svrhe kontrarevolucionarne propagande i za diskreditovanje same revolucije među običnim svetom. Na taj način bi se dao veći legitimitet Starom režimu, a sama revolucija bila bi prikazana kao nešto strano katoličkom i monarhističkom duhu Francuske.

Ako se Francuska doživljava kao “najstarija katolička ćerka”, onda je svaki prosvetiteljski otpor tradicionalnom hrišćanskom konzervativizmu smatran neprijateljskim aktom. Filozofija koja propagira razum nasuprot verskom autoritetu i slobodarstvo nasuprot pokoravanju autoritetima, smatrala se opasnom po katolički duh francuske nacije. U samoj knjizi Barijel naziva liberalizam “greškom u razmišljanju”, a racionalizam vođa revolucije odbacuje kao pobunu protiv Boga.[12]

Uvođenjem stranog elementa u liku Fridriha II, revolucija se dodatno diskredituje kao nešto ne-francusko i orkestrirano spolja. Antiklerikalizam i slobodarstvo Jakubinaca, kao i njihove sličnosti sa prosvetiteljskim idejama Bavorskih iluminata, načinili su ih lakom metom za konzervativnu propagandu.

JEVREJI, MASONI I FRANCUSKA REVOLUCIJA

Tek nakon što je primio misteriozno pismo od čoveka koji se predstavio kao vojni komandant J.B. Simonini, Barijel počinje otvoreno da govori o tome kako iza Francuske revolucije stoje

Jevreji.[13] U svom pismu Simonini tvrdi kako se na prevaru infiltrirao među zavereničke redove i saznao kako Jevreji planiraju da unište sve vlade i religije u cilju nametanja sopstvene despotske vlade.

Govori o hodnicima zlata kojim Jevreji plaćaju svoje agente među kojima su slobodni zidari i iluminati, a svaka zemlja koja im je dala politička prava je zapravo prevarena, jer će je Jevreji vremenom preuzeti i porobiti nejevrejsko stanovništvo.[14]

Takozvani Simonini naglašava da su Jevrejima najveći neprijatelji Katolička crkva i dinastija Burbona, time jasno definišući strane u sukobu: svi pobornici novog režima i revolucije su plaćeni od strane Jevreja da bi porazili Crkvu i Monarhiju.

Još 1306. godine, vekovima pre Adolfa Hitlera, francuski kralj Filip IV Lepi je proterao sve Jevreje i oduzeo im svo novčano bogatstvo i imovinu, predstavljajući to kao pobedu hrišćanstva. Godinu dana kasnije su vitezovi templari optuženi za jeretike i sataniste, nakon čega im je po istom principu oduzeta sva imovina.[15]

Umesto proterivanja, svi članovi reda bili su uhapšeni, mučeni i pogubljeni u petak 13. oktobra 1307. godine. Taj dan je ostao u istoriji zapamćen kao **Petak trinaesti**, i dan danas važi za nesrećan dan među sujevnim stanovnicima evropskog kontinenta. Istinski razlog je bio kraljev strah od njihovog pojačanog uticaja i moći. Britanski akademik Norman Kon to smatra prvim primerom u evropskoj istoriji da su sekularne vlasti širile dehumanizujuću propagandu kako bi se obračunale sa političkim neprijateljima.

Templari su, između ostalog, bili i prva uspešna međunarodna bankarska organizacija, što ih je po automatizmu dovodilo u vezu sa Jevrejima. Pored toga, minimalne sličnosti između templarske i jevrejske simbolike (jedan od zvaničnih naziva: *Vitezovi Solomonovog hrama*) su bile dovoljne da stvore osnovu i temelje za Barijelovu teoriju zavere.

U *Memoarima*, Barijel konstruiše narativ prema kom su slobodni zidari nastali od članova Templarskog reda koji su uspe-

li da pobegnu iz Francuske u Škotsku. Takođe, čitava masonska ikonografija kakvu Barijel opisuje odiše jevrejskim simbolima. [16] Jedan od primera je njegov opis kako u toku inicijacije na prvi stepen slobodni zidari polažu zakletvu jevrejskom bogu Jehovi, što je, naravno, bilo u potpunoj suprotnosti sa činjenicama. Prema filozofiji slobodnih zidara, vrhovni apsolut je Veliki arhitekta univerzuma, što može biti pandan bilo kom monoteističkom bogu.[17] I danas su pripadnici slobodnog zidarstva pobožni pojedinci koji mogu biti hrišćani, muslimani, Jevreji ili bilo koje druge monoteističke veroispovesti. Zanimljiva je i sličnost Velikog arhitekta univerzuma sa *Kultom uzvišenog bića* koji je Robespjer pokušao da uvede kao državnu religiju nasuprot katolicizmu, što je sigurno inspirisalo Barijela da revoluciju predstavi kao napad na hrišćanstvo. Sličnost u simbolici templara, masona i Jevreja je na vrlo jednostavan način spinovana kako bi ukazivala na “jevrejstvo” u ovim organizacijama.

Koliko je Barijelova kontrarevolucionarna propaganda bila uspešna, teško je reći, s obzirom da mnogi konzervativci njegovog vremena nisu verovali da Jevreji ili slobodni zidari imaju toliku moć. S druge strane, Kon tvrdi da je i među samim iluminatima i slobodnim zidarima bilo antisemitskih stavova, tako da je čitava konstrukcija bila klimava i verovatno ograničena na mali broj ljudi koji su u nju istinski poverovali. Među samim slobodnim zidarima bio je ogroman broj katolika i monarhista, a osnivač Bavarskih iluminata, Adam Vajshaupt, i sam je bio katolik i jezuitski đak.

Bez obzira na protivrečnosti i izvrtanje činjenica, Barijelova teorija je otvorila put antisemitskoj propagandi koja se u 19. i 20. veku intenzivno koristila u sukobu revolucionarnih i kontra-revolucionarnih strana u Francuskoj i Rusiji.

Ono što je zaista stajalo iza narativa o “judeo-masonske zavere”, jeste borba za moć između dve različite frakcije unutar francuske imperije – republikanaca i monarhista. Kada je ova borba postala globalna, isti narativi su primenjivani u carskoj Rusiji, nacističkoj Nemačkoj i mnogim drugim mestima.

REFERENCE

- [1] <https://global100.adl.org/map>
- [2] <https://global100.adl.org/map>
- [3] <https://global100.adl.org/map>
- [4] Cohn, Norman. A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion (London: Serif, 1996), 25
- [5] Cohn, Norman. A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion (London: Serif, 1996), 25
- [6] Bale, Anthony (2006). The Jew in the Medieval Book: English Antisemitisms 1350–1500. Cambridge University Press
- [7] Bale, Anthony (2006). The Jew in the Medieval Book: English Antisemitisms 1350–1500. Cambridge University Press
- [8] Frankel, Jonathan. The Damascus affair: “ritual murder”, politics and the Jews in 1840 (Cambridge University Press 1997), 121
- [9] Cohn, Norman. A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion (London: Serif, 1996), 35
- [10] Barruel, Augustine. Memoirs Illustrating the History of Jacobinism (Michigan: Real-View-Books, 1995)
- [11] Tajno prosvetiteljsko društvo osnovano 1776. godine u Ingolštatu čiji je cilj bio suprotstavljanje praznoverju, predrasudama, uticaju religije na javni život. Zalagali su se za ograničenje vladarske moći i borili se protiv zloupotrebe državnih funkcija, kao i za rodnu ravnopravnost i obrazovanje žena.
- [12] Barruel, Augustine. Memoirs Illustrating the History of Jacobinism (Michigan: Real-View-Books, 1995)
- [13] Cohn, Norman. A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion (London: Serif, 1996), 32
- [14] Cohn, Norman. A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion (London: Serif, 1996), 32-33
- [15] Cohn, Norman. A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion (London: Serif, 1996), 25
- [16] Barruel, Augustine. Memoirs Illustrating the History of Jacobinism (Michigan: Real-View-Books, 1995)
- [17] Slobodni zidari u svoje redove primaju pripadnike svih religija.

ANTISEMITIZAM I KONTRAREVOLUCIJA U FRANCUSKOJ

KONTRAREVOLUCIONARNA PROPAGANDA U FRANCUSKOJ KRAJEM 19. VEKA

U toku duboke podeljenosti u francuskom društvu tokom 19. veka, Jevreji su uvek bili percipirani kao pobornici liberalnih, republikanskih i kosmopolitskih ideja. Međutim, za razliku od Nemačke ili Austrije, gde je većina jevrejskog stanovništva otvoreno podržavala i finansirala liberalne i levičarske partije, u Francuskoj to nije bio slučaj.[1]

Pored toga što je jevrejska buržoazija u velikom broju podržavala republikanskog premijera Leona Gambetu, bogati jevrejski bankari kao što su Rotšildi su često bili viđeni i u desničarskim krugovima.[2]

Nakon propasti Drugog carstva 1870. godine, velika ekonomska moć i uticaj Rotšilda i drugih bankarskih porodica izazvale su niz antisemitskih predrasuda među katoličkim stanovništvom. Verovalo se da Jevreji kupuju svoja mesta u državnim institucijama i Armiji, a da je jevrejska sklonost kapitalizmu kriva za propast francuskog seljaka i zagađenje prirode.[3] Kapitalizam je predstavljen kao suprotnost katoličkoj tradiciji, pa su čak i francuski protestanti, Holanđani ili Englezi bili okarakterisani kao "Jevreji". Rotšildi su, takođe, percipirani kao dvostruki neprijatelji zbog toga što su ujedno i Nemci i Jevreji.[4]

PANAMSKI SKANDALI I ANTISEMITSKE NOVINE

Arhetip dvostrukog neprijatelja u liku nemačkog Jevreja postao je glavna meta antisemitske francuske štampe u toku skandala vezanih za izgradnju Panamskog kanala. Između 1891. i 1892. razotkriven je lanac korupcije vladinih službenika i investitora u kome je pola milijarde franaka namenjenih za izgrad-

nju kanala nestalo, što je dovelo do bankrotstva Kompanije za Panamski kanal.[5]

Glavni posrednik između francuskog parlamenta i Kompanije za Panamski kanal bio je Kornelius Herc, Jevrej nemačkog porekla iz SAD. Njegov pomoćnik je bio francuski Jevrejin, baron de Rejnak, koji je ujedno bio finansijski savetnik glavnog investitora Ferdinanda Lesepsa.[6] Herc je bio vrlo kontroverzna ličnost: predstavljao se kao “doktor nauka”, iako je legitimnost bilo koje njegove diplome bila veoma upitna.[7] U vreme izgradnje Panamskog kanala, radio je kao predstavnik SAD-a u Međunarodnom kongresu električara, a u isto vreme je bio član jevrejske zajednice i masonske lože u San Francisku.[8] Ovakva biografija ga je činila idealnom metom kontrarevolucionarne propagande, a ujedno je učinila mnogo uverljivijom čitavu priču o Jevrejima i masonima koji rade na štetu francuske nacije. Njegov kolega, baron de Rejnak, takođe je bio uticajan u krugovima pariske poslovne i političke elite, pa je njegova umešanost u skandale lako dovela čitavu priču u naslove štampe.

Saznanje o umešanosti građana jevrejskog porekla u lanac korupcije je izazvalo niz antisemitskih tekstova u časopisu *La Libre Parole*, a glavna poruka je bila kako Jevreji stoje iza skandala koji je skupo koštao Francusku. Osim trivijalnih naslova u novinama kao što su “Jevrejska Drama” ili “Jevrejska propast”, autor ovih tekstova, Eduardo Drimon je napisao i knjigu “Jevrejska Francuska” u kojoj argumentuje kako bi Jevreje trebalo proterati iz društva. Njegova knjiga je bila jedan od najprodavanijih bestselera pre Prvog svetskog rata.[9]

Drugi veliki investitor u Panamski kanal bio je i čuveni arhitekta Gistav Ajfel, koga je Drimon optuživao da “uništava dušu Francuske”, a za Ajfelovu kulu, koja je danas jedan od najznačajnijih simbola Pariza, govorio je da je “jevrejska i anticivilizacijska”[10]. U svojim člancima je pisao o Jevrejima kao o “okultnoj sili” koja teži da uništi francusko društvo.

Da ironija bude veća, istina je da su i Herc i Rejnak sami proterali informacije antisemitskim novinama i desničarskim krugovima kako bi međusobno ucenjivali i optuživali jedan drugog.

Rejnak je u toku istrage izvršio samoubistvo u svom stanu, a Herc je pobjegao iz Francuske pod izgovorom da je lošeg zdravlja.[11]

Vrhunac apsurdna je upravo to što su antisemitsku atmosferu podgrevala dva Jevreja, a sve u cilju zataškavanja sopstvenih kriminalnih dela. Čitava misterija u vezi ovog skandala nikada nije razrešena, ali je usred političke krize i niza hapšenja znamenitih ličnosti, kao što su Leseps i Ajfel, antisemitska klima u francuskom društvu dovedena do vrhunca.[12]

Propaganda je ostavila dugoročni uticaj na društveno-političku klimu i podeljenost u Francuskoj. Premijer Žorž Klemanso je izgubio na prvim narednim izborima, u velikoj meri zbog umešanosti njegovog kabineta u panamske skandale. Najveći doprinos Drimonovih tekstova širenju antisemitizma bilo je kreiranje klime u kojoj je veliki deo intelektualne javnosti zaista počeo da veruje u istinitost teorije da Jevreji i masoni žele da preuzmu kontrolu nad državom. U očima konzervativaca i pristalica Monarhije, Drimon je postao heroj jer je “razotkrio” ovu zaveru i imao hrabrosti da otvoreno piše o tome.

DRAJFUSOVA AFERA I ESKALACIJA ANTISEMITIZMA

Sam vrhunac antisemitizma predstavlja Drajfusova afera iz 1894. godine, u toku koje je mladi vojnik Alfred Drajfus lažno optužen da je nemačkom obaveštajcu odavao vojne tajne vezane za broj trupa pripremanih za francusku invaziju Madagaskara.[13] Činjenica je da je bio optužen samo zbog toga što je bio Jevrejin. Ponovo su dva najveća francuska neprijatelja postala najveća pretnja po opstanak nacije: Jevreji i Nemci. U godinama koje su usledile tokom njegovog suđenja i izgnanstva, sve do njegovog pomilovanja 1906. godine, celokupno društvo bilo je podeljeno na drajfusante i antidrajfusante, a obe strane su verovala u sopstvenu moralnu superiornost.[14]

Svi oni koju su branili Drajfusa (poput književnika Emila Zole) bili su optuživani da su agenti nekakvog “Jevrejskog sindikata”

koji želi iznutra da uništi Francusku naciju. Isti motivi iz Simoninijevog pisma su ponovo oživeli u javnom diskursu. Dok su Panamski skandali izazvali antisemitske reakcije najviše među intelektualnom elitom, Drajfusova afera je izazvala otvorenu mržnju prema Jevrejima među svim klasama francuskog društva. Tokom Drajfusovog suđenja odigravao se niz nasilnih protesta sa antisemitskim parolama kao što je “smrt Jevrejima” koja je preplavio čitavu državu.[15] Antisemitske novine u kojima su karikature Drajfusa i Emila Zole naslikane zajedno sa arhetipskim jevrejskim bankarima, koji doslovno vrše veliku nuždu po karti Francuske, su postali udarno propagandno sredstvo.[16]

Propaganda je bila toliko jaka da je i sam Teodor Hercl (budući osnivač Cionističkog pokreta) verovao da je Alfred Drajfus zaista kriv za špijunažu.[17] Zanimljivo je to što ni sami Drajfusanti nisu gajili preterane simpatije prema Jevrejima, ali su ih i oni koristili kao svoje propagandno sredstvo u cilju odbrane republikanskog poretka.

Konkurentne teorije zavere su dolazile i sa republikanske strane. Govorili su javno kako su svi skandali vezani za Jevreje, od Barijelovih *Memoara* do Drajfusove afere, zapravo jezuitsko delo i deo zavere kojom žele da diskredituju republiku, ponovo uspostave Francusku monarhiju i povrate autoritet Katoličke crkve.[18] Ova teorija je u velikoj meri bila bliža realnost jer su konzervativni kontrarevolucionari zaista koristili antisemitsku propagandu kako bi diskreditovali tekovine revolucije.

Imajući u vidu istoriju događaja i politički interes kontrarevolucionarne desnice, može se reći da većina optužbi od strane republikanaca i nije bila daleko od istine. Teško je, međutim, dokazati da li su konzervativne struje zaista kreirale događaje u kojima su postavljali Jevreje kao žrtveno jagnje ili su samo koristile date okolnosti i spinovale činjenice u sopstvenu korist, naglašavajući jevrejsku umešanost.

Pristalicama tradicionalnih hrišćanskih monarhija bilo je lako da prebace svu krivicu na Jevreje koji su vekovima demonizovani i progonjeni zbog verskih razlika u čitavoj Evropi. Stereotip o njihovoj sklonosti ka kapitalističkim, sebičnim i pohlepnim in-

teresima, inspirisan je uvećanim bogatstvom jevrejskih bankarskih porodica, poput Rotšilda.

Predstavljanje Jevreja kao isključivo materijalistički orijentisanog dela društva daje logičku da se predstave kao neupitni saveznici republikanaca i prosvetitelja. U isto vreme, prosvetiteljska težnja da se svet oslobodi od sujeverja i religioznog autoriteta takođe je predstavljana kao čisto materijalistička i antihrišćanska. Republikanci, liberali, ateisti, slobodni zidari, iluminati, Nemci i Jevreji – svi su smatrani neprijateljima tradicionalne katoličke Francuske, otelotvorene u Monarhiji i Crkvi.

Ono što je zaista stajalo iza narativa o "judeo-masonske zavere", jeste borba za moć između dve različite frakcije unutar Francuske imperije – republikanaca i monarhista. Kada je ova borba postala globalna, isti narativi su primenjivani u carskoj Rusiji, nacističkoj Nemačkoj i mnogim drugim mestima.

ŠIRENJE PROPAGANDE IZVAN GRANICA FRANCUSKE

Do kraja poslednje decenije devetnaestog veka, antisemitizam je već postao široko rasprostranjen, ne samo u Francuskoj, već i u drugim evropskim monarhijama. Strah od revolucije se širio poput zaraze, pa je i konzervativna propaganda postala identična širom Evrope. S obzirom da su ideje Francuske revolucije bile opasne po opstanak svih monarhija, jer teže da dekonstrukciji tradicionalnih institucija i konzervativne hijerarhije društva, u njihovoj diskreditaciji bila je ujedinjena čitava konzervativna Evropa.

Ruski carski agenti su bili zainteresovani za diskreditovanje revolucije, kako bi sprečili izbijanje slične revolucije u sopstvenoj državi. Veruje se da je šef carske obaveštajne službe (**Ohrana**) u Parizu, Pjotr Ivanovič Račkovski, najzaslužniji za širenje teorije o judeo-masonske zavere, koja je dovela do masovnog progona Jevreja u Rusiji i jačanja političkog antisemitizma koji je na početku dvadesetog veka postao globalni fenomen.

Iako su pogromi nad jevrejskim stanovništvom u nemačkim gradovima bili česti početkom 19. veka, nakon ujedinjenja 1871. godine, Nemačko carstvo je zahvaljujući Bizmarkovim reformama postalo plodno tlo za emancipaciju i asimilaciju Jevreja. Međutim, već u narednim decenijama su upliv jevrejskih izbeglica iz Rusije (**Ostjuden**) i politizacija jevrejskog pitanja doveli do kreiranja antisemitskih političkih grupacija kao što je **Antisemitska liga** Vilhelma Mara osnovana 1879. godine. U svom pamfletu "Pobeda judaizma nad Nemačkom", koji je objavljen iste godine, govori o tome kako će nemački liberalizam i asimilacija Jevreja dovesti do propasti nemačke nacije. Maru se uglavnom prepisuje da je prvi izmislio kovanicu "antisemitizam" u parlamentu Hamburga 1881. godine.[19]

Njegov antisemitski pamflet bio je u velikoj meri inspirisan esejom francuskog grofa Žozef Artur de Gobinoa pod nazivom *Esej o nejednakosti ljudskih rasa* (1853) u kome se prvi put zagovara rasistička teorija o superiornosti bele rase. Gobino i Mar su kreirali temelje rasističke politike Nacističke partije koju je kasnije razvio Alfred Rozenberg u svojoj knjizi *Mit dvadesetog veka*.

Fabrikovani dokument koji je u najvećoj meri zaslužan za legitimisanje politike antisemitizma i Holokausta koji se dogodio nekoliko decenija kasnije, takođe je nastao u Francuskoj kao oruđe kontrarevolucionarne propagande.

Reč je o **Protokolima sionskih mudraca**, najpoznatijem falsifikatu u ljudskoj istoriji, iza čije kreacije stoji ruski obaveštajac Račkovski i njegova mreža agenata među kojima su bile različite kontroverzne ličnosti: od buržoazije iz diplomatskih krugova do samoproklamovanih okultista i sveštenika.

Upravo ovaj dokument bio je uvod u antisemitsko ludilo Evrope u 20. veku i dao je legitimitet idejnim tvorcima i egzekutorima Holokausta.

REFERENCE

- [1] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993)
- [2] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993)
- [3] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 80
- [4] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 80
- [5] Brown Frederic. *For the soul of France: culture wars in the age of Dreyfus* (Alfred A. Knopf: New York 2010), 161
- [6] Brown Frederic. *For the soul of France: culture wars in the age of Dreyfus* (Alfred A. Knopf: New York 2010), 163
- [7] Brown Frederic. *For the soul of France: culture wars in the age of Dreyfus* (Alfred A. Knopf: New York 2010), 165
- [8] Brown Frederic. *For the soul of France: culture wars in the age of Dreyfus* (Alfred A. Knopf: New York 2010), 163
- [9] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 83
- [10] Brown Frederic. *For the soul of France: culture wars in the age of Dreyfus* (Alfred A. Knopf: New York 2010), 147
- [11] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 168-169
- [12] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 168-169
- [13] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 176
- [14] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 95
- [15] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 116
- [16] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 116
- [17] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 103
- [18] Lindeman, Albert S. *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank) 1894 – 1915* (Cambridge University Press, 1993), 116
- [19] <https://www.etymonline.com/word/anti-Semitism>

ANTIREVOLUCIONARNA PROPAGANDA CARSKE RUSIJE

PROTOKOLI SIONSKIH MUDRACA

Kako je to Danilo Kiš napomenuo u svojoj historiografskoj priči “Knjiga kraljeva i budala”, zločin koji se dogodio u Nacističkoj Nemačkoj u prvoj polovini 20. veka, nagovešten je još u poslednjim decenijama prethodnog.[1] Čuveni istorijski falsifikat, poznatiji kao *Protokoli sionskih mudraca*, smatra se najzaslužnijim za širenje antisemitske propagande na globalnom nivou. Njegovo širenje ne samo što je inspirisalo idejne tvorce Holokausa, već i osiguralo da antisemitske ideje prežive i pad nacizma.

Nakon Simoninijevog pisma, pojavljuje se mnoštvo fabrikovanih dokumenata koji “razotkrivaju” navodnu organizovanu zaveru Jevreja da zavladaju svetom. Na primer, francuski pisac Guženo de Muso je među najzaslužnijima za širenju ideje da Jevreji stoje iza revolucije, a prvo nemačko izdanje njegove knjige *Jevreji, judaizam i judaizacija hrišćanskih naroda* objavio je 1921. godine, niko drugo nego Alfred Rozenberg, otac rasističke teorije. Uspeh ovakve monstruozne propagande je najvidljiviji u političkom uspehu Hitlerove ideologije skoro čitav vek kasnije. Fenomenologija ove zavere je pored istoričara zaintrigirala i umove umetnika kao što je, već pomenuti, Danilo Kiš ili Umberto Eko koji je čitav svoj roman *Praško groblje* posvetio genezi nastanka ovog dokumenta.

Još jedna osoba koja je postavila rane temelje za nastanak *Protokola* je Herman Gedše, agent provokator Pruske tajne policije, koji je pod pseudonimom Ser Džon Retklif pisao istorijske romane u kojima pretežno kritikuje britanski imperijalizam. Tokom 1868. godine je objavio roman *Bijaric* koji je zapravo bio plagijat popularne francuske satire Morisa Žolija *Dijalog u paklu između Monteskeja i Makijavelija*. U pomenutoj satiri pokojnici predstavljaju dve zaraćene strane u tadašnjoj Francuskoj: Monteskeje zagovara republiku i liberalizam, a Makijaveli govori

u odbranu monarhije i despotizma. Ona predstavlja hermetizovanu kritiku carističkog režima Napoleona III, koja je u to vreme bila ilegalna i kažnjiva smrću.

Izvrćući ruglu Žolijevu satiru, Gedše dodaje poglavlje u kom opisuje kako se na jevrejskom groblju u Pragu sastaju predstavnici 12 plemena Izraela i kuju plan o uspostavljanju svetske dominacije. Jedan od njihovih krajnjih ciljeva je i dovođenje Kralja Izraela na presto novouspostavljenog svetskog kraljevstva kojim bi trebalo da vlada narednih 100 godina. Pominje različite metode za uspostavljanje svetske kontrole: kontrola medija, potkupljivanje vladinih službenika, preotimanje tuđe imovne, pretvaranje zanatlija u industrijalce i mnoge druge. Taj deo Gedšeovog romana je postao poznat kao "**Rabinov govor**" i decenijama je citiran i pogrešno (namerno ili iz neznanja) predstavljan kao autentični dokaz postojanja svetske zavere.

PROPAGANDA RUSKIH AGENATA KAO UVOD U ANTISEMITSKO NASILJE

U isto vreme otpočela je propaganda ruskih agenata koji su po uzoru na francuske propagandiste širili antisemitski sentiment u cilju odbrane Carskog režima od potencijalne revolucije. Ruski Jevrej iz Minska, Jakob Brafman, poklonio je ruskom caru Aleksandru II memorandum u kom objašnjava kako svi Jevreji treba da se konvertuju u pravoslavlje, a kao prepreku tome video je tajne jevrejske organizacije nalik onima koje je Gedše opisao. Govorio je o Jevrejima kao "beskorisnim podanicima", što se kasnije moglo čuti i u govoru Aleksandrovog naslednika, Nikolaja II Romanova.[2] Brafmanove knjige *Jevrejska bratstva, lokalna i univerzalna* (1868) i *Knjiga Kahala* (1869) smatraju se korenima moderne antisemitske misli u Rusiji.[3]

Podjednako je značajan i bivši katolički sveštenik iz Poljske, Hipolit Lutostanski, koji se, takođe, konvertovao u pravoslavlje. Njegovi tekstovi o tome kako Jevreji koriste krv ubijenih hrišćana u svojim ritualima, inspirisali su pogrome nad jevrejskim stanovništvom u Rusiji decenijama kasnije.[4]

Jedan od najkontroverznijih autora ovakvih teorija jeste i čuveni evropski prevarant i egomanijak Frederik Milingen, koji je bio poznat pod pseudonimom Osman-Beg. Iako se u stručnoj literaturi najčešće navodi kao Jevrej otpadnik, srpskog ili rumunskog porekla, veruje se da je rođen u 1836. godine u Carigradu kao sin engleskog doktora Juliusa Milingena. Prema nezvaničnoj biografiji, njegov otac je bio doktor koji je lečio Lorda Bajrona za vreme njegovog boravka u Grčkoj.[5] Milingen odrasta u Rimu, gde je zajedno sa majkom živeo u izgnanstvu i gde je kršten kao rimokatolik, a kasnije stupa u vojnu službu Otomanskog carstva. Veći deo službe provodi kao vođa albanskih trupa u Kurdistanu, a kasnije prelazi u Islam.[6][7][8]

Nakon vojne službe u Turskoj, odlazi u Njujork, a potom u Pariz koji ubrzo napušta da bi vršio proheleniističku propagandu u Rumuniji.[9] Nakon toga provodi neko vreme u Trstu i Veneciji, pišući o svom iskustvu iz rata u Kurdistanu, ali i o društvenim i političkim pitanjima u Otomanskom carstvu. Nakon objavljenog teksta o položaju žena u Turskoj postaje meta sultanovog režima i sklanja se u Rusiju gde dobija azil od cara Aleksandra II.[10]

Ono čime je Milingen privukao pažnju ruskog cara jeste pamflet koji je napisao u Bazelu 1873. godine pod nazivom "Jevrejsko osvajanje sveta"[11]. U tom šablonskom pamfletu opisuje događaje koji su identični Gedšeovom opisu skupa na Praškom groblju. Jedina razlika je to što se, prema Milingenovoj verziji čitav događaj odvija u Krakovu, 1840. godine, gde se okupio "jevrejski parlament" na kom je Odabrani narod pozvan da proširi judaizam "svuda od Severnog do Južnog Pola".[12]

Milingenov antisemitski sentiment bio je pomešan sa antien-gleskim stavovima, a Disraelijeva vlada za njega je predstavljala oličenje jevrejskog i masonskog saveza.[13] Poput Brafmana i Lutostanskog, Milingen takođe prelazi u pravoslavlje i živi pod pseudonimom Vladimir Andrejević, prodavajući Rusima svoje znanje o turskoj vojsci u predstojećem rusko-turskom ratu.[14]

Nakon ubistva cara Aleksandra II 1881. godine, Milingen biva najmljen od strane peterburške policije da istraži atentatore zaverenike. Umesto da zaista sprovodi istragu, Milingen pro-

nalazi novu žrtvenu jagnjad i za organizovanje zavere optužuje francusku jevrejsku organizaciju, *Alliance Israelite Universelle* (AIU)[15] za koji je smatrao da je “izvor svog zla na svetu”.[16]

U svojim izveštajima, Milingen opisuje kako je, preko francuskog prijatelja uspeo da potkupi mladog Jevrejina zaposlenog u štabu AIU i tako dođe u posed različitih pisama koja stižu na njihovu adresu iz svih krajeva sveta.[17] U tim pismima tvrdi da je pronašao informacije o jevrejskim centrima i položajima jevrejskih agenta u revolucionarnim krugovima širom Rusije.[18] Nakon toga, provodi vreme u Italiji objavljujući tekstove u kojima predviđa dolazak velikog rata i pogroma nad Jevrejima.[19] Mnoge jevrejske organizacije i evropske novine su smatrale njegove članke nekom vrstom objavljivanja “krstaškog rata” protiv Jevreja.[20]

Najveću popularnost u Rusiji stiže 1886. godine kada objavljuje *Otkrovenja koja se tiču ubistva Aleksandra II* gde otvoreno optužuje Jevreje za ubistvo cara i zagovara protonacističke ideje kao što su iseljenje svih Jevreja u Afriku (vrlo slično Hitlerovoj ideji proterivanja na Madagaskar) ili potpuno uništenje “jevrejske rase”.[21]

POGROMI U KIŠINJEVU I PRVO OBJAVLJIVANJE PROTOKOLA

Milingenov boravak u Nici, gde je i umro 1901. godine, poslužio je kao inspiracija teoretičarima zavere da su *Protokoli* ukradeni jevrejskim zaverenicima baš u Nici i potom objavljeni kako bi čitav svet saznao istinu o njihovoj zaveri.[22]

Samo dve godine nakon njegove smrti, 1903. godine u Kišinjevu u Besarabiji (današnja Moldavija) dolazi do velikog pogroma nad Jevrejima.[23]

Nakon što je ukrajinski dečak Mikhail Ribačenko pronađen mrtav u blizini Kišinjeva, a mlada devojkica se ubila popivši otrov u jevrejskoj bolnici, lokalne novine su počele da optužuju jevrejsku zajednicu za ubijanje hrišćanske dece. Prema njihovim

navodima, Jevreji su vekovima ubijali decu hrišćana i muslimana radi korišćenja njihove krvi u ritualne svrhe.

Novinar Pavel Aleksandrovič Kruševan još od 1897. godine objavljuje niz antisemitskih tekstova u časopisu *Znamja*, a nakon ovog incidenta otvoreno poziva na ubistva Jevreja.[24] Posle Uskršnje službe u crkvi 6. aprila 1903. godine, rulja se okupila u gradu uzvikujući parole "Smrt Jevrejima!". U naredna 3 dana ubijeno je 49 Jevreja, spaljeno preko 600 domova, spaljeno i opljačkano oko 700 radnji, dok su jevrejske žene bile masovno silovane.

Ovakav incident je izazvao pažnju šire svetske javnosti, a vođa Cionskog pokreta Teodor Hercl, tražio je od britanskog Kolonijalnog sekretara, Džozefa Čembrlena, da se svi Jevreji nasele u Ugandu koja bi potom postala njihova stalna domovina.[25] Na taj način bi Jevreji mogli da uspostave sopstvenu državu i prestali da budu diskriminirani deo društva u predominantno neprijateljski nastrojenom okruženju.

U vrhuncu antisemitskih tenzija, Kruševan objavljuje prvu verziju *Protokola* u časopisu *Znamja*, predstavljajući dokument kao autentični transkript sa jednog tajnog sastanka Jevreja u kome otkrivaju svoje namere da zavladaju svetom. Priča je sledeća: neidentifikovani izvor je, navodno, na prevaru, uspeo da dođe do ovog dokumenta "negde u Francuskoj" i potom ga proširi dalje kako bi objavio svetlu istinu.[26]

U toku izbijanja Ruske revolucije 1905. godine, pogromi u Kišinjevu se ponavljaju, a Kruševan izdaje produženu verziju teksta u vidu knjige pod nazivom *Koreni svih naših problema* koja je objavljena od strane Peterburškog društva gluvonemih, a pod patronatom Carske garde.[27]

Pored izdavačkog i novinarskog delovanja, Kruševan postaje jedan od vođa ultranacionalističkog pokreta Crna stotka koji je sprovodio pogrome nad Jevrejima i Ukrajincima i ubijao poslanike Dume.[28] Osim toga, svojim ciljem su smatrali i fizičko eliminisanje liberala i komunista. Članovi pokreta bili su ruski nacionalisti i konzervativni pobornici Romanovih, a borili su se protiv ograničavanja carske apsolutističke moći.[29]

Pod lažnim imenom "Butmi" članovi Crne stotke objavljuju drugo izdanje *Protokola* pod nazivom *Neprijatelji ljudske rase* u kom naglašavaju da se iza nemira u Rusiji krije jevrejska zavera da unište Monarhiju i Crkvu kao sledeći korak u težnji da zavladaju celim svetom.[30]

Iste godine, opskurni ruski mistik Sergej Nil objavljuje svoju knjigu *Veliko u malom i Antihrist kao neposredna politička mogućnost: zapisi pravoslavnog vernika* u kojoj se tekst *Protokola* pojavljuje kao dvanaesto poglavlje u knjizi. On zagovara teoriju da je Zapad iskvaren materijalizmom, što je direktni produkt jevrejskog uticaja i da kao takav predstavlja Antihrista, dok su carski režim i pravoslavlje jedina brana duhovnosti. Njegova knjiga je štampana u više izdanja 1911. i 1912. godine, a posledica je bila masovna uverenost u postojanje i autentičnost jevrejske zavere.

Međutim, koji je istinski izvor ovog dokumenta? Šta je zaista stajalo iza ovog falsifikata?

REFERENCE

- [1] Danilo Kiš, *Knjiga kraljeva i budala u "Enciklopedija mrtvih"* (Arhipelag, Beograd, 2009), str. 111
- [2] Leonidas Donskis. "Forms of Hatred: The Troubled Imagination in Modern Philosophy and Literature" (Brill, Leiden, 2003), 44
- [3] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 60
- [4] Leonidas Donskis. "Forms of Hatred: The Troubled Imagination in Modern Philosophy and Literature" (Brill, Leiden, 2003), 44
- [5] Cesare G.D. Michelis, "Non-existent manuscript: a study of Protocols of Sages of Zion" (The Hebrew University of Jerusalem, 2004), 155
- [6] James. J. Reid, "Crisis of the Ottoman Empire: Prelude to Collapse 1893–1878", (Franz Steiner Verla, Stuttgart, 2000) str. 135
- [7] Leonidas Donskis. "Forms of Hatred: The Troubled Imagination in Modern Philosophy and Literature" (Brill, Leiden, 2003), 46
- [8] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 66
- [9] Cesare G.D. Michelis, "Non-existent manuscript: a study of Protocols of Sages of Zion" (The Hebrew University of Jerusalem, 2004), 155
- [10] Cesare G.D. Michelis, "Non-existent manuscript: a study of Protocols of Sages of Zion" (The Hebrew University of Jerusalem, 2004), 155
- [11] Cesare G.D. Michelis, "Non-existent manuscript: a study of Protocols of Sages of Zion" (The Hebrew University of Jerusalem, 2004), 155
- [12] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 66
- [13] Savremeni akademici poput Ćezara Mihelisa ne prezaju od toga da daju psihoanalitičke sudove, pa Milingenovu mržnju prema Englezima pripisuju lošim odnosima sa svojim ocem, Englezom, od koga je njegova majka pobjegla iz Carigrada u Rim.
- [14] Savremeni akademici poput Ćezara Mihelisa ne prezaju od toga da daju psihoanalitičke sudove, pa Milingenovu mržnju prema Englezima pripisuju lošim odnosima sa svojim ocem, Englezom, od koga je njegova majka pobjegla iz Carigrada u Rim.
- [15] Međunarodna Jevrejska organizacija koju je osnovao Adolf Kremje 1860. godine u Parizu. Pored borbe za zaštitu ljudskih prava Jevreja, jedna od glavnih misija ovog društva bila je da kroz francuski sistem obrazovanja emancipuje Jevreje na Bliskom Istoku.
- [16] Cesare G.D. Michelis, "Non-existent manuscript: a study of Protocols of Sages of Zion" (The Hebrew University of Jerusalem, 2004), 155
- [17] Cesare G.D. Michelis, "Non-existent manuscript: a study of Protocols of Sages of Zion" (The Hebrew University of Jerusalem, 2004), 155
- [18] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 65-66
- [19] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 65-66
- [20] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 65-66
- [21] Leonidas Donskis. "Forms of Hatred: The Troubled Imagination in Modern

Philosophy and Literature” (Brill, Leiden, 2003), 44

[22] Leonidas Donskis. “Forms of Hatred: The Troubled Imagination in Modern Philosophy and Literature” (Brill, Leiden, 2003), 158

[23] Cohn, Norman. “A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion”, (London: Serif, 1996), 72

[24] Cohn, Norman. “A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion”, (London: Serif, 1996), 72

[25] <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-uganda-proposal-1903>

[26] Cohn, Norman. “A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion”, (London: Serif, 1996), 72

[27] Cohn, Norman. “A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion”, (London: Serif, 1996), 112

[28] Cohn, Norman. “A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion”, (London: Serif, 1996), 112

[29] Cohn, Norman. “A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion”, (London: Serif, 1996), 112

[30] Cohn, Norman. “A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion”, (London: Serif, 1996), 72.

ISTINSKI MOTIVI ZA NASTANAK PROTOKOLA

APSURDNOST SA DALEKOSEŽNIM POSLEDICAMA

Lažne optužbe, falsifikati i antisemitski spinovi su služili kao kontrarevolucionarno sredstvo da se diskredituje revolucija u Francuskoj, ali i kao preventivna metoda da se spreči izbijanje revolucija u drugim monarhijama. Zbog svoje bliskosti sa progresivnim i modernističkim idejama, kao i posedovanja velikog bogatstva, arhetip "jevrejskog bankara", koji potkupljuje i kontroliše liberalnu globalnu elitu, postao je idealtipski neprijatelj Crkve i Monarhije u ovim teorijama.

Međutim, istina o nastanku ozloglašenog falsifikata koji je direktno legitimisao antisemitska nasilja i Holokaust, mnogo je apsurdnija i banalnija, što čini čitavu stvar tragičnijom i monstruoznijom. Bez obzira na to što su mnogi antisemitski pokreti, od Crne stotke do Nacističke partije, ozbiljno verovali u teoriju zavere, ona je, ipak, bila zasnovana na lažnom dokumentu koji je sastavljen u svrhe trenutnih političkih obračunavanja krajem 19. veka.

KO JE PJOTR IVANOVIČ RAČKOVSKI?

Pjotr Ivanovič Račkovski je otpočeo svoju karijeru kao niži državni službenik. Kada je 1879. godine uhapšen od strane tajne policije zbog navodne umešanosti u pokušaj atentata na generala Dretnela, suočava se sa izborom: ili će biti proteran u Sibir ili će početi da radi za tajnu službu. Iako nije zaista bio umešan (osim što je bio prijatelj čoveka koji je trebalo da sakrije atentatora u svojoj kući), Račkovski pravi jedini logičan izbor i vremenom napreduje do visoke pozicije u Carskoj službi Ohrani.[1]

Već u toku 1881. godine postaje aktivan u desničarskoj organizaciji Sveta družina koja će biti preteča antisemitske Crne stot-

ke, što će se kasnije odraziti na njegovu bliskost antisemitskim idejama u izradi *Protokola sionskih mudraca*. [2]

Godine 1884. postaje šef svih operacija van Rusije i iz svog sedišta u Parizu prati rad svih revolucionarnih i terorističkih grupa u narednih 19 godina. Račkovski je pokazivao izuzetan talenat za intrige i zavere što pokazuje i činjenica da je stekao veliku slavu insceniranim hapšenjem članova opskurne revolucionarne grupe pod imenom Narodna volja, koja je pravila dinamite i bombe u Parizu kako bi ih koristila za revolucionarno delovanje u Rusiji. Tek deset godina kasnije se saznalo da grupa nikada nije ni postojala i da su zaplenjene eksplozive napravili upravo njegovi ljudi. [3]

Njegova mreža agenata sastojala se od šarenolikih pripadnika pariskog društva: od diplomata i vojnih oficira do različitih okultista i mistika. U isto vreme je stekao ogromno bogatstvo zahvaljujući spekulativnim aktivnostima na Pariskoj berzi. Svi ovi faktori učinili su ga značajno moćnim i uticajnim kako u Parizu, tako i u samoj Rusiji.

Prvo antisemitsko delovanje pokazuje 1887. godine kada u Moskvu šalje fabrikovano pismo izvesnog revolucionara Ivanova, u kome tvrdi da su revolucionarni teroristi pretežno Jevreji, a 1890. godine šalje još jedno pismo pod nazivom "Ispovesti starog revolucionara" u kome se ti isti Jevreji optužuju da su britanski agenti. Dve godine kasnije, pojavljuje se tekst čiji je navodni autor osoba koja se preziva Plehanov i tvrdi da je ispovest bila njegova, a da su je predstavnici Narodne volje objavili bez njegove dozvole. Sve ove tekstove pisao je Račkovski lično. [4]

Norman Kon smatra da je Račkovski najviše inspirisao naciste u nastojanjima da sve progresivne grupacije, od umerenih liberala do radikalnih komunista, predstavi kao jevrejske marionete. [5] Na taj način bi jednim narativom mogao da diskredituje sve svoje političke protivnike. Ova metoda pokazuje se kao uspešna i dan danas kada se u antisemitskim i antimigrantskim teorijama zavere govori o „međunarodnom tajnom zavereničkom društvu“ kao "neprijatelju" običnog naroda. U tim teorijama, ovo društvo kontroliše "jevrejski bankarski lobi" a njihove marionete su svi globalisti,

liberali, komunisti, Evropska unija, "duboka država" i razni drugi pioniri koji deluju koordinisano u službi Novog svetskog poretka.

Objavljujući antisemitske pamflete i tekstove pod različitim pseudonimima, Račkovski pokušava da organizuje prvu francusko-rusku antisemitsku ligu. Godine 1902, on štampa lažni poziv Francuzima da se priključe jednoj nepostojećoj organizaciji: Ruskoj patriotskoj ligi čije je sedište u Harkovu. Njegovu lucidnost ilustruje i to što je pod lažnim pseudonimom, i samog sebe javno osuđivao zbog toga što, navodno, ne veruje u postojanje Ruske patriotske lige.

Ovakvo suludo delovanje, prevarilo je i ruskog ministra spoljnih poslova koji je poverovao da je proglas stvaran i da Ruska patriotska liga zaista postoji. Na kraju, kada je čitava priča razotkrivena, Račkovski je već bio povučen iz Pariza po nalogu cara.[6]

Međutim, Račkovski je pre samog odlaska sa ove pozicije uspeo da načini svoje najznačajnije delo koje će dovesti do katastrofalnih posledica po čovečanstvo u naredna dva veka.

OTPOR MODERNIZACIJI I INDUSTRIJALIZACIJI RUSIJE

Politički zaštitnik Račkovskog, bio je ruski ministar finansija Sergej Vit, koji je 1892. godine stupio na dužnost sa namerom da modernizuje i industrijalizuje Rusko Carstvo. Iako se proizvodnja uglja i čelika udvostručila, što je dovelo do gradnji velikih železnica, njegovi protivnici koji su stekli novac kroz poljoprivredu, kritikovali su ga da uništava tradicionalni i seljački duh zemlje. Među njima je bio i politički novinar jevrejskog porekla, Eli de Sion, u Rusiji poznat kao Ilja Sion.

Prilikom pretresa de Sionove vile u Švajcarskoj, Račkovski zaplenjuje sve što bi kompromitovalo njegovog gazdu i pronalazi adaptaciju već pomenute Žolijeve drame, *Dijalog Monteskeja i Makijavelija u paklu*, prerađenu tako da bude direktna kritika ministra Vitea.[7] Kasnije su, na osnovu analize dokumenata iz različitih arhiva, Norman Kon i njegov kolega istraživač, Nikolajevski, zaključili najverovatniji sled događaja: De Sion je adap-

tirao Žolijevu dramu kako bi bila usmerena protiv Vitea, a na osnovu te adaptacije je Račkovski napisao nacrt *Protokola*. [8]. Najveći broj dokumenata koja su Kon i Nikolajevski analizirali nalazila su se u arhivu Orhane na Huver Institutu, na Stenford Univerzitetu, kao i u privatnoj arhivi Račkovskog. Da je delove *Protokola sionskih mudraca* pisao Račkovski lično zaključili su na osnovu prostog razloga: on je u tom dokumentu parafrazirao sve kritike koje su politički protivnici upućivali na račun ministra Vita, samo što je u tekstu optužio Jevreje za sve ono za šta su protivnici optuživali ministra.

Kritika Viteovih protivnika se, u velikoj meri, poklapala sa teorijama zavere o tome kako iza industrijalizacije i modernizacije u Evropi stoje Jevreji koji hoće da unište njen hrišćanski duh. Račkovski je iskoristio ove sličnosti i okrenuo ih protiv Viteovih kritičara. Na taj način je diskreditovao De Siona i druge protivnike modernizacije, jer su njihove kritike odmah bile poistovećene sa antisemitizmom. S druge strane je i sam koristio istu antisemitsku propagandu protiv komunista i revolucionara. Sama sličnost de Sionovog imena sa "sionskim mudracima" je upravo igra reči koja je bila u stilu Račkovskog i njegovih splotki.

Genijalnost i monstruoznost Račkovskovih prevara je neminovno rezultirala uspešnom diskreditacijom njegovih političkih protivnika, ali je u isto vreme otvorila put ka legitimizaciji antisemitskih teorija zavere.

Međutim, jedna karika još nedostaje u celoj priči, a odnosi se na to kako je tekst koji je falsifikovao Račkovski došao do Sergeja Nila, autora koji je prvi put javno objavio Protokole sionskih mudraca 1906. godine u Carskom selu u Rusiji.

RAČKOVSKI, SERGEJ NIL I CARSKA PORODICA

Priča o Nilovom objavljivanju teksta se razvija na najbizarniji mogući način i nema nikakve veze sa Jevrejima i njihovom zaverom.

Kada su 1901. godine ruski car Nikolaj II i carica Aleksandra bili u poseti Parizu, crnogorske princeze Milica i Anastasija su im predstavile francuskog mistika i iscelitelja Filipea Anselma, tvrdeći da im on može pomoći da dobiju sina. Caricu je ovaj predlog oduševio, s obzirom da su već imali četiri ćerke i nijednog muškog naslednika, dok je car u njemu video svetog čoveka koji bi mogao biti veza između njega i samog Boga. Filipe je pozvan u Carsko selo gde je postao vojni lekar i proglašen je za državnog savetnika sa rangom generala.[9]

Međutim, carska porodica, zajedno sa crnogorskim princezama i njihovim imućnim muževima je imala velikog rivala: caričine rođake, veliku kneginju Jelisavetu Fjodorovnu i bivšu caricu Mariju Fjodorovnu, suprugu preminulog cara Aleksandra III. Kako bi smanjile preveliki uticaj koji je Filipe imao na carsku porodicu, potražile su pomoć od profesionalca, Pjotra Ivanoviča Račkovskog.[10]

Sa namerom da diskredituje Filipa u očima cara, Račkovski je sastavio izveštaj u kome ga optužuje da je agent Jevreja i slobodnih zidara, što je izazvalo ogromne polemike u aristokratskim krugovima i prisililo cara Nikolaja II da ne dozvoli njegov stalni boravak u Rusiji. U isto vreme, čitava situacija je razbesnela cara i dodatno uticala na njegovu odluku da Račkovski bude povučen iz Pariza. Račkovski je penzionisan (ali bez penzije) i zabranjen mu je povratak u Francusku. Ali baš tada, Račkovski uvodi u priču drugog igrača: Sergeja Nila.[11]

Nil je bio intelektualac, magistar pravnih nauka i posedovao je veliku zemlju u guberniji Orel, koju je prokockao i preselio se u Bijaric u Francuskoj. Iako je odgajan u pravoslavnoj porodici, Nil je bio ateista i anarhista, inspirisan Ničeom, sve dok nije upoznao mistika Ivana Kronštantskog koji mu je na neobjašnjiv način iscelio upalu grla. Od tog momenta postaje fanatični vernik i počinje i sam da se bavi misticizmom i okultizmom.[12]

Prema jednoj od teorija, Račkovski je stupio u kontakt sa Nilom preko jednog od svojih agenta: Julijane Glinke. Ona je bila ćerka ruskog diplomate i dama na dvoru carice Marije Fjodorovne, a u Parizu je bila bliska teozofskim i okultističkim kru-

govima. Takođe, bila je Nilova komšinica u guberniji Orel gde su oboje rođeni i proveli čitavo detinjstvo.[13] Kon veruje da je upravo Račkovski preko Glinke poturio Nilu prvi nacrt *Protokola* koji je pod uticajem antisemitske propagande vezane za Drajfusovu aferu i izgradnju pariskog Metroa (koji je bio u vlasništvu jevrejskih bankara), zaista i poverovao u čitavu teoriju.

Godine 1901. Nil objavljuje prvo izdanje svoje knjige *Veliko u malom – Antihrist kao neposredna politička opasnost*, gde zagovara teoriju kako materijalistički zapadni svet predstavlja Antihrista, a kako je pravoslavlje jedina duhovna oaza.

Iste godine Račkovski ga šalje u Carsko selo kao Filipovog konkurenta, sa namerom da smanji njegov uticaj i zauzme poziciju carskog savetnika. Ideja je bila da dobije titulu sveštenika i oženi se caričinom dvorskom damom Jelenom Aleksandrovom Ozerevom, a potom vremenom stekne poverenje carice i cara.[14]

Kako bi istinski uverio cara Nikolaja da je Filipe agent Jevreja i slobodnih zidara, pored izveštaja koji je poslao, Račkovski je preko Sergeja Nila obelodanio prvi nacrt *Protokola*. Ideja je bila da se ovaj nacrt predstavi kao transkript razgovora jevrejskih zaverenika, među kojima je i Filipe. Ono što je u velikoj meri doprinelo diskreditaciji Filipea jeste činjenica da je pripadao opskurnom verskom redu martinista. Martinisti su sledbenici okultiste Lui Klod de Sen-Martena iz 18. veka, čije je učenje spoj jevrejskog okultizma i hrišćanske teozofije, dok su rituali i unutrašnja struktura inspirisani slobodnim zidarstvom. Iako martinisti nisu imali nikakve direktne veze sa slobodnim zidarima ili Jevrejima, Račkovski je verovao da će ove sličnosti biti dovoljne za cara Nikolaja II da ga se odrekne.[15]

Nakon što mu je car odbio stalni boravak u Rusiji, Filipe se vratio u Francusku gde je bio progonjen od strane francuske policije u kojoj je Račkovski još uvek imao uticaj i veze. Danonoćno je bio pod prismotrom, praćen, pisma su mu bila otvarana i kompromitovan je u novinama, sve do njegove smrti 1905. godine. Samo nedelju dana nakon njegove smrti, Račkovski se vraća u službu i postaje zamenik direktora policije.[16]

NILOV EPILOG

Iako nije stekao poverenje samog dvora, Sergej Nil je oženio Jelenu Ozerovu i uz njenu pomoć publikovao drugo izdanje svoje knjige sa dopunjenim poglavljem u kome se nalazi prvi tekst *Protokola sionskih mudraca*. Drugo izdanje je štampao Crveni krst u Carskom selu 1906. godine, a Jelena Ozerova je iskoristila svoje lične veze u Moskovskom komitetu za cenzuru, kako bi knjiga bila objavljena bez cenzure.

Dokaz uspešnosti propagandne delatnosti Račkovskog je i to što je Sergej Nil je zaista poverovao da postoji jevrejska zavera i da Antihrist dolazi. U Nilovoj knjizi se ponavljaju isti motivi iz "Rabinovog govora": jevrejski zaverenici govore kako će zavladatai svetom, uništiti Crkvu i Monarhije, kako bi doveli Kralja Izraela na vlast. Oni nameravaju da unište moral među nejevrejskim svetom, preuzmu sve medije i kulturu radi manipulacije, konfiskuju imovinu nejevreja, porobe svet ekonomskim putem bankarskog globalizma i unište hrišćansku civilizaciju.[17]

Možda nije uspeo da zadobije poverenje cara, ali njegova knjiga je doprinela antisemitskom nasilju u Rusiji i širenju teorije o jevrejskoj zaveri na globalnom nivou. Pred samu revoluciju, knjiga je štampana u više izdanja, a do momenta njegove smrti u sovjetskom zatvoru 1929. knjiga je prodana u preko milion kopija. Tada je već čitava konzervativna Evropa poverovala da Jevreji stoje iza Oktobarske revolucije.

REFERENCE

- [1] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 80
- [2] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 80
- [3] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 86
- [4] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 86
- [5] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 88
- [6] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 88
- [7] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 116
- [8] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 117
- [9] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 91
- [10] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 91
- [11] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 91-93
- [12] Michael Hagemeister. "Vladimir Solov'ev and Sergej Nilus: Apocalypticism and Judeophobia" in Reconciler and Polemicist (eds.) Wil van den Bercken, Manon de Courten, Evert van der Zweerde, and Vladimir Solov'ev (Leuven: Peeters, 2000), 287-296
- [13] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 113
- [14] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 94
- [15] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 108
- [16] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 92
- [17] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 113

NACIONALSOCIJALIZAM I POBEDA ANTISEMITIZMA U EVROPI

KAKO SU *PROTOKOLI* STIGLI U NEMAČKU?

Veruje se da su *Protokole Sionskih Mudraca* u Nemačku doneli Pjotr Nikolajevič Šableski-Bork i Fjodor Viktorovič Vinberg, ruski fanatici koji su, bežeći od revolucionarne odmazde, stigli u Berlin 1919. godine.[1] Obojica su bili pripadnici zloglasne Crne stotke i autori antisemitskih pamfleta. Veruje se da su upravo oni, nakon ubistva carske porodice, širili glasine o tome kako je carica posedovala kopiju Nilove knjige i da je imala iscrtanu svastiku u svojoj spavaćoj sobi.[2] Svoju ličnu mržnju prema Jevrejima vrlo brzo su prilagodili postojećoj antisemitskoj atmosferi u Nemačkoj. Iz tog razloga su vrlo brzo pronašli izdavača za nemački prevod *Protokola*.

Istovremeno se u konzervativnim krugovima ruske emigracije u Nemačkoj širila teorija o tome kako su nemački i ruski car želeli po svaku cenu da izbegnu rat, ali je preveliki uticaj globalnog bankarstva i "jevrejstva" gurnuo Evropu u rat protiv volje dveju suverenih država. Čitavoj atmosferi doprinelo je i razočarenje poraženih strana u Velikom ratu, koje su smatrale Versajski mirovni sporazum projektom Jevreja koji žele da se unište i rasparčaju monarhije i imperije u Evropi, kako bi ih porobili putem međunarodnih finansijskih mehanizama. Zbog propagiranja liberalnih i kosmopolitskih vrednosti, Vajmarska republika i njena socijaldemokratska vlada smatrani su dekadentnom tvorevinom Jevreja, koja za cilj ima uništenje javnog morala i nacionalnog identiteta Nemačke.

UTICAJ RUSKOG ANTISEMITIZMA U NEMAČKOJ

Antisemitska propaganda i štampanje *Protokola* doveli su do političkih ubistava u Berlinu 1922. Prvo ubistvo je izvršila maha antirevolucionarna ruska organizacija koja je osnovana od

strane Vinberga i Šabelski-Borka po uzoru na Crnu stotku.[3] Tokom skupljanja donacija za žrtve od gladi u Sovjetskom Savezu, koje je organizovala ruska emigracija u Berlinskoj Filharmoniji, teroristi su pokušali da ubiju vođu ruskih kadeta, Pavla Nikolajeviča Miljukova, ali su umesto njega ubili Vladimira Nabokova, oca istoimenog čuvenog pisca. Vinberg je uspeo da pobjegne iz Nemačke kako bi izbegao kaznu, a Šabelski-Bork je osuđen na 14 godina teškog rada, ali je po dolasku nacista na vlast oslobođen i dobio je počasno mesto u Rozenbergovom kabinetu.[4]

Samo nekoliko meseci nakon ovog incidenta ubijen je i nemački ministar spoljnih poslova, Valter Ratenau, sa obrazloženjem kako je on, kao Jevrejin, bio jedna od marioneta koja sprovodi zamisli "sionskih mudraca". U vreme kada je ubijen, Ratenau je uveliko radio na poboljšanju međunarodnog ugleda izolovane Nemačke i smanjenju ratnih reparacija, a pred njegovu smrt potpisan je i Rapalski sporazum sa Rusijom u kojem su se obe države odrekle teritorijalnih pretenzija iz ratnog perioda.

Nakon ubistva Valtera Ratenaua, Vajmarska republika uvodi niz zakona kojim kažnjava stvaraoce propagandnih materijala, suzbijajući delovanje ekstremne desnice. U isto vreme, desničari su krivili komuniste i Jevreje za ubistvo ministra, ali je njihova popularnost slabila kako je jačao međunarodni ugled Nemačke, a nakon dobijanja punopravnog članstva u Društvu naroda 1926. godine, antisemitski sentiment doživeli su trenutni poraz. Međutim, to je bilo samo zatišje pred buru.

KORENI NEMAČKOG ANTISEMITIZMA

Za razliku od Francuske i Rusije, Bizmarkova Nemačka je uspeła da predupredi revoluciju, uvodeći široki set radničkih prava: od utvrđenog radnog vremena, preko zdravstvenog osiguranja, do penzija. Na taj način se antirevolucionarni sentiment uspokojio, a samim tim ni reakcionarne snage nisu bile ofanzivne kao što je to bio slučaj sa francuskim i ruskim braniocima interesa crkve i monarhije.

U isto vreme, Bizmark je vodio kulturni rat sa Katoličkom crkvom u težnji da suzbije uticaj katolicizma među Nemcima, namećući pruski protestantizam kao stožer nacionalnih vrednosti. Isto tako je i car Fridrih II bio kritikovan od strane Katoličke crkve zbog svojih liberalnih i kosmopolitskih uverenja.

Već u toku kulturnog rata, razne antisemitske ideje su dolazile iz katoličke kuhinje, poput tvrdnji da nemački car i liberalni političari vode politiku u korist Jevreja i globalne bankarske elite. Međutim, ove ideje nisu imale veliki odziv u samom nemačkom narodu sve do početka dvadesetog veka.

Srž nemačkog antisemitizma možemo pronaći u romantičarskom pokretu s kraja 19. veka i njegovim konzervativnim i reakcionarnim idejama. Za razliku od savremenih konzervativaca, nemački romantičari nisu bili nacionalisti, a njihov sentiment bio je više usmeren ka svesnosti o zajedničkom poreklu i jedinstvenoj pangermanskoj kulturi, nego ka konkretnim političkim entitetima ka što je nemačka država.

Krajem 19. veka je nacionalizam u Nemačkoj bio pretežno liberalan, a biti antinacionalista, značilo je biti i antiliberal i odbacivati tekovine emancipacije i vrednosti novouspostavljenog građanskog društva. Za razliku od romantičara iz 18. veka, koji su veličali ideje Francuske revolucije, nemački romantičari u 19. veku se snažno protive tekovinama prosvetiteljstva, smatrajući ih za intelektualnu aroganciju nametnutu od strane anglosaksonskog i latinskog sveta.

Peter Pulcer navodi kako je nemački romantičarski pokret u 19. veku favorizovao "intuiciju nasuprot analizi, imaginaciju nasuprot empirijskim činjenicama, veru nasuprot intelektu i istoriju nasuprot nauci".[5] On dodaje da su romantičari pre svega odbacivali individualizam i kosmopolitanizam prethodnih generacija i racionalizam liberalnog Zapada.[6]

“GERMANSKO PROLEĆE” I RASNE TEORIJE O POREKLU NEMACA

Već nakon Velikog rata, osnovane su različite pangermanske organizacije koje propagiraju teoriju o uzvišenosti nordijsko-germanske rase. To je u velikoj meri bila posledica nacionalnog poniženja u novom Versajskom konceptu Evrope i potrage za jakim nacionalnim identitetom koji bi izazvao osećaj veličine među Nemcima.

Karl Gustav Jung objašnjava da je u trenutku poljuljanosti nacionalnog ponosa i identiteta, nemački narod posegnuo u nesvesne i arhetipske nagone, fascinirajući se mitološkim slikama sveta iz paganskog vremena. Na taj način su se nemački nacionalisti distancirali od “iskvarenog” liberalnog sveta i gradili identitet novog Nemca, bazirajući ga na izmaštanom i nepostojećem praistorijskom identitetu.

Za razliku od katoličkih reakcionara u Francuskoj i kontrarevolucionara u Rusiji, pangermanski pokreti su u velikoj meri odbacivali i samo hrišćanstvo, okrećući se svojim nordijskim korenima. Pod uticajem teozofije, istočnog misticizma, germanskih mitova o Svetom Gralu, ariozofije, Bratstva Artamana, Tevtonskog reda i Društva Tule, izgradili su viziju buduće Nemačke koja se vraća svojim antičkim paganskim korenima. Autori poput Ridigera Sinera nazivaju čitav ovaj period Germanskim prolećem, jer su ovi narodni pokreti i *grassroot* organizacije postavili temelje novog nemačkog identiteta i otvorili put dolasku nacističke vladavine. [7]

U tom periodu razvijaju se teorije o Nemcima kao potomcima Hiperborejaca ili Atlantiđana, o njihovoj prapostojbini Tuli na dalekom severu, a sve u kombinaciji sa teorijama o antičkim vanzemalcima i “šupljoj zemlji”. [8] Masovna opsednutost okultizmom, ezoterijom, mitologijom i teorijama zavera, bila je posledica kolektivne duhovne krize i krize nacionalnog identiteta koje su i same bile posledica poraza u ratu i nesigurnošću u vrednost sopstvene nacije. Siner navodi kako su desničari često naglašavali kao slabost Nemaca to što ne poštuju dovoljno svoju istoriju i pretke. [9] Oni su, s toga, sebi poverili zadatak ispravljanja tih slabosti, samo što istorija koju su propagirali nije

ni bila stvarna istorija, već maštarija bazirana na mitološkim i praistorijskim slikama sveta, koje su u velikoj meri i same bile modernog kova. [10] Teorije zavera i vraćanje mitološkim korenima, bili su svakodnevica među reakcionarnim nacionalistima koji su smatrali Jevreje, komuniste i kapitalizam krivim za uništenje "Arijevske kulture" i "starog sveta". Samo hrišćanstvo je u velikoj meri bilo odbacivano kao "jevrejska religija", mada su postojale i tendencije da se Isus Hrist interpretira kao Arijevac i buntovnik protiv jevrejstva.

Ideje koje je Gobino izneo u svojoj knjizi *Esej o nejednakosti rasa* u velikoj meri su se primile među nemačkim reakcionarima koji su isticali uzvišenost nordijsko-arijevske rase, smatrajući je duhovno i fizički superiornijom u odnosu na druge "semitske, azijske ili negroidne rase". Italijanski fašistički filozof i umetnik, Julius Evola, opisivao je rasu kao metafizičku i duhovnu kategoriju, smatrajući da su duhovni kapaciteti arijevske rase prirodno veći i "kvalitetniji". [11] Jevreji su smatrani nesposobnim za uzvišene oblike kao što su filozofija, umetnost i spiritualnost, a često su predstavljani i kao materijalistička i požudna bića, koja su i duhovno i fizički zakržljala.

Nacistički ideolog, Alfred Rozenberg, je 1930. godine napisao svoje najznačajnije delo *Mit dvadesetog veka*, koje se smatra temeljom rasističke teorije, a bazirana je na idejama koje su već bile razrađene i u velikoj meri rasprostranjene u Nemačkoj u periodu između 1919. i 1933. Između ostalog, on navodi kako je savremena kultura degenerisana uplivom jevrejskog uticaja u umetnosti, politici i ekonomiji.

Prema Rozenbergu, pored moralne i društvene degeneracije izazvane jevrejskim materijalizmom, bela rasa je takođe "uprljana" mešanjem sa drugim, semitskim, rasama. Zanimljivo je da Rozenberg, kao i većina zagovornika teorije o arijevske rasi u nju ubrajaju, ne samo nordijske i germanske narode, već i junake iz Indijskih epova, drevne Egipćane, pa čak i Berbere sa severa Afrike. [12]

Pod uticajem ovih teorija, nacistička organizacija Anenerbe, koju je osnovao Hajnrih Himler, radi istraživanja o arijevske

poreklu Nemaca, organizovala je ekspediciju na Tibet 1936. godine sa namerom da dokaže da je i Buda bio pripadnik arijevske rase. Sa druge strane, neke Rozenbergove nacističke kolege poput Alberta Špera, ismevale su njegovo delo kao nenaučno, a i sam Hitler je izjavio da knjiga ne predstavlja zvaničnu ideologiju partije. Bez obzira na unutrašnja neslaganja, nacisti su prihvatili osnovne postulate antisemitizma i rasističke teorije, zasnivajući na njima čitavu svoju politiku.

HITLEROVE TEORIJE O SVETSKOJ ZAVERI "JEVREJSKIH BANKARA"

Adolf Hitler tvrdi da je u Beču prvi put direktno doživeo dekadenciju imperijalnog multikulturalizma i liberalizma, kriveći Habzburgere za "slovenizovanje" germanskog naroda, ali istovremeno pokazujući zabrinutost za ugroženi socijalni status radnika i studenata. Kao što je to bio slučaj sa protivnicima cara Fridriha u Nemačkoj, Hitler je krivio Austrijsku carsku porodicu za liberalizam i podređenost globalnim kapitalističkim interesima.

U svom autobiografskom delu *Moja borba*, Hitler predstavlja boljševički komunizam kao jevrejsku prevaru koja za cilj ima uništavanje nacionalnih ekonomija, kako bi dovela nacije pod kontrolu bankarskog globalnog kapitalizma.[13] Hitler izražava svoje gađanje prema "izmišljenom" sukobu Jevreja cionista, liberala i komunista, smatrajući da su ideološke podele među Jevrejima lažirane kako bi se lakše prikrija zavera.[14] Kao svoj glavni motiv za ulazak u politiku, Hitler navodi oslobođenje nemačke nacije od "internacionalnog jevrejskog finansijskog kreditnog kapitala".[15]

U svojoj knjizi, Hitler predstavlja Jevreje kao najveće protivnike arijevske rase, smatrajući ih nesposobnim da proizvedu kulturu ili intelektualnu misao, sem da prihvate i iznutra uništavaju tuđe kulture.[16] Važno je reći i da je Hitler svoj antisemitizam bazirao više na političkim i ekonomskim teorijama zavere, nego na ezoteričnim, mitološkim i spiritualnim maštarijama, koje su bile popularne među konzervativnim romantičarima tog doba.

Sa druge strane, Hitler jeste gajio romantičarsku nostalgiju prema vremenima iz doba Nibelunga i nordijskih junaka, što je bilo presudno za stvaranje simbioze između političkih antisemita i konzervativnih romantičara u Nacionalsocijalističkoj nemačkoj radničkoj partiji i pokazalo se kao dobitna kombinacija za nacifikaciju nemačkog naroda.

U isto vreme kada je Hitler postao član Nacionalsocijalističke nemačke radničke partije, dešava se i ekspanzija pangermanskih pokreta, ruski emigranti štampaju *Protokole sionskih mudraca*, a 1920. godine Henri Ford u Americi izdaje četiri toma knjige *Internacionalni Jevrej: Najveći svetski problem* i pokreće svoj časopis *The Dearborn Independent* u kojem otvoreno propagira antisemitske ideje.

Sveopšta razočaranost u postimperijalnu i postversajsku Evropu bile su pogodno tlo za nastanak ovih ideja, koje su za kratko vreme tokom "zlatnih dvadesetih" ostajale u senci međunarodnog idealizma kakav su zagovarali američki predsednik Vudro Vilson i Društvo naroda, ali je ekonomska kriza 1929. okončala idealistički san. Kraha međunarodne ekonomija i svetska recesija dodatno su pothranili antisemitske teorije u kojima se ukazivalo na navodnu jevrejsku krivicu za kraha svetske ekonomije.

U desničarskim krugovima sve više se verovalo da su jevrejski bankari i njihovi mešetarski poslovi, kao i čitav sistem kreditnog kapitalizma, izazvali svetsku krizu. Uporedo sa rastom popularnosti Sovjetskog Saveza i komunizma, reakcionari su zajahali talas razočarenja i iskoristili ga za promociju sopstvenog modela preporoda sveta kroz vraćanje tradiciji.

Ovaj trend bio je najveći u zemljama gubitnicima Velikog rata, Nemačkoj i Italiji, jer je trebalo povratiti nacionalni ponos i pronaći krivce za poraz, a idealan krivac je ponovo bio pohlepni globalni bankarski Jevrejin.

Antiracionalizam i antiliberalizam reakcionara i romantičarskih konzervativaca su vrlo lako upakovani u antisemitsku politiku, jer je Jevrejin predstavljen kao tvorac materijalističkog liberalnog društva koje uništava narodni duh i evropsku kul-

туру. A kako je i komunizam predstavljen kao oružje jevrejskog kapitala, jedini pravi zaštitnik nacije, kulture i radničke klase postali su upravo reakcionarni krugovi iz kojih su nastali fašistički i nacistički pokreti.

POBEDA ANTISEMITIZMA U EVROPI

Istina o tome da je teorija o "jevrejskoj zaveri" velika prevara, objavljena je u američkim novinama *The Times* još 1921. godine, kada je objašnjeno da su *Protokoli sionskih mudraca* plagijat Žolijeve drame, koja je kasnije menjana i distribuirana u propagandne svrhe od strane tajnih službi Rusije i Francuske.

Nažalost, to nije bilo dovoljno da se spreči bujanje antisemitizma u Evropi, koji je u periodu idealističkog zanosa u drugoj polovini dvadesetih godina samo uklonjen iz javnog diskursa, da bi u toku ekonomske krize ove ideje vaskrsle jače nego ikada. Nakon pobeđe fašizma u Italiji 1922. godine, bilo je jasno da će se trend reakcionarnih politika odraziti i na druge evropske zemlje, a slični pokreti su se javljali i u Mađarskoj, Jugoslaviji, Rumuniji i Bugarskoj.

Dolaskom Hitlera na vlast 1933. godine, antisemitizam postaje politička realnost, a Nirnberškim zakonima nasilje prema Jevrejima postaje institucionalizovano i legalno.

U periodu između 1933. i 1935, u Bernu u Švajcarskoj održan je sudski proces protiv švajcarskih antisemita na kome je trebalo utvrditi da li su *Protokoli sionskih mudraca* zaista falsifikat. Na suđenju su svedočili učesnici prvog Cionističkog kongresa u Bazelu, kao i mnoge figure iz ruske emigracije, među kojima i Miljukov, koji je bio meta atentatora u Berlinu 1922.

Tada je utvrđeno da je kompletan dokument plagiran od strane agenata ruske carske službe Ohrane radi kontrarevolucionarne propagande i opravdavanja pogroma nad Jevrejima. Ključni svedok bio je ruski publicista Vladimir Burtsev koji je razotkrio mnoge agente provokatore carske službe, zbog čega je kasnije dobio nadimak Šerlok Holms revolucije.

Svi navodi o povezanosti slobodnih zidara sa Cionističkim pokretom i njihova umešanost u „jevrejsku zaveru“ odbačene su kao fabrikovane i izmišljene.[17]

Bez obzira na činjenice i dokaze da je teorija o jevrejskoj svetskoj zaveri zasnovana na falsifikovanom dokumentu i prevari osmišljenoj da bi se diskreditovali politički protivnici, antisemitski zakoni doneti su u različitim državama tokom tridesetih godina.

Već 1935. godine doneta su dva ključna antisemitska zakona:

1) **Zakon o zaštiti nemačke krvi i nemačke časti** kojim se zabranjuje sklapanje brakova između Nemaca i Jevreja, radi očuvanja “krvne čistote”

2) **Zakon državljanstvu Rajha** kojim se Jevrejima oduzima državljanstvo u Nemačkoj.

Ljudska prava poput prava na slobodno kretanje, prava na posjedovanje privatne imovine, prava na obrazovanje, sukcesivno su ukidani za Jevreje tokom 1938. godine, što je kulminiralo u nasilje nad sudetskim Jevrejima poznatije kao Kristalna noć. Spaljivane su, i obijane, jevrejske radnje i sinagoge, a Jevreji su napadani na ulicama.

Iste godine, Musolini u Italiji donosi *Manifest o rasama* kojim se ukida državljanstvo Jevrejima i mogućnost stupanja u brak sa Italijanima.

Isti zakoni doneti su u Mađarskoj, Rumuniji, Bugarskoj, Slovačkoj i Japanu u periodu između 1939. i 1941. godine.

Ostalo je istorija.

REFERENCE

- [1] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 140
- [2] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 140
- [3] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 140
- [4] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 140
- [5] Pulzer, Peter. "The Rise of Political Anti-Semitism in Germany & Austria", 33
- [6] Anglo-saksonski svet plus Francuska, Švajcarska i Holandija.
- [7] Siner, Ridiger. "Crno Sunce: Upotreba i zloupotreba mitova u nacionalsocijalizmu i desničarskoj ezoteriji", (Beograd: Zlatni zmaj, 2011), 16-44.
- [8] Prema teoriji o "Šupljoj Zemlji", l zemljina unutrašnjost je šuplja i ispod njene kore se nalazi prostor koji nastanjuju superiornije civilizacije, uglavnom vanzemaljskog porekla, ili potomci Atlantida i Hiperborejaca. U Zemljini unutrašnjost se može doći samo ulazom u tunele koji se nalaze na Zemljinim polovima. Teorija je vrlo slična kao savremena teorija o Ravnoj Zemlji.
- [9] Siner, Ridiger. "Crno Sunce: Upotreba i zloupotreba mitova u nacionalsocijalizmu i desničarskoj ezoteriji", (Beograd: Zlatni zmaj, 2011), 11.
- [10] Siner, Ridiger. "Crno Sunce: Upotreba i zloupotreba mitova u nacionalsocijalizmu i desničarskoj ezoteriji", (Beograd: Zlatni zmaj, 2011), 16.
- [11] Evola, Julius. "Pobuna protiv modernog sveta", (Beograd: Gradac K, 2010), 219.
- [12] Evola, Julius. "Pobuna protiv modernog sveta", (Beograd: Gradac K, 2010).
- [13] Hitler, Adolf. "Mein Kampf", 197
- [14] Hitler, Adolf. "Mein Kampf", 197
- [15] Hitler, Adolf. "Mein Kampf", 197
- [16] Hitler, Adolf. "Mein Kampf", 262-280
- [17] Cohn, Norman. "A warrant for Genocide: the myth of Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion", (London: Serif, 1996), 243-256

SAVREMENE TEORIJE ZAVERE

U prethodnim tekstovima obrađivan je nastanak i evolucija propagande o jevrejskoj svetskoj zaveri. Od francuske i oktobarske revolucije i zaključno sa Holokaustom, Jevreji su bili žrtveno jagnje i isključivi krivac za “odumiranje bele rase”, “propast Zapada”, urušavanje tradicionalnih institucija kao što su Monarhija i Crkva.

Kontrarevolucionarne i konzervativne snage su iza svakog progresivnog tehnološkog i ideološkog pomaka prepoznavale nevidljivu ruku misterioznih tajnih udruženja. To su uvek bile opskurne grupacije kao što su masoni i iluminati, ali i bogate jevrejske porodice koje su uvek bile nepopularne među prostim narodom i hrišćanskom elitom.

Na taj način su diskreditovani globalizam, kapitalizam, komunizam, slobodarstvo i različite progresivne ideje koje urušavaju autoritet tradicionalnih konzervativnih institucija.

Ovakav vid **kulturnog rata** i borbe za ljudske duše doživeo je svoj vrhunac u nacističkoj Nemačkoj, kada je propaganda o jevrejskoj teoriji poslužila kao opravdanje za Holokaust i Hitlerovu rasističku politiku. Običan, uplašeni Nemač je zaista doživljavao Hitlera kao branitelja „Arijevske rase“ i njihove duhovne čistote od “zlog i pokvarenog materijalnog sveta” kakav Jevreji navodno žele da uspostave.

Identične politike uspostavljane su u nacističkim marionetskim državama širom Evrope. Odličan primer predstavljaju i karikature sa Antimasonske izložbe u okupiranoj Jugoslaviji (1941-1944) u kojoj su vođa rojalističke Jugoslovenske vojske u otadžbini, Dragoljub Mihajlović i predsednik Komunističke partije Jugoslavije, Josip Broz Tito, prikazani kao marionete globalnog jevrejskog kapitalizma i masonerije. Ova dva lidera su predstavljani kao eksponenti Velike Britanije, Amerike i Sovjetskog saveza, koje je nacistička propaganda okarakterisala kao pione u “Jevrejskoj zaveri”.

Savezničkom pobedom, nasuprot očekivanjima i naporima, antisemitizam nije nestao. Dobio je novu pozornicu, izmestivši se iz Evrope na Bliski Istok gde je, na protivljenje svih susednih zemalja, stvorena jevrejska država Izrael. Uz sve iluzije da će Jevreji konačno biti ostavljeni na miru ukoliko budu grupisani u svojoj Obećanoj zemlji, osnivanje Izraela radikalizovalo je antisemitske sentimente među Palestincima ali u svim ostalim susedskim arapskim državama.

KRAJ HLADNOG RATA I “NOVI SVETSKI POREDAK”

Dok su narodi Zapadne Evrope, zahvaljujući američkim naporima da ih što više odvoji od Varšavskog pakta, živeli u “postmodernom raju” i zlatnom dobu socijaldemokratije, na Istoku je buktao rat. Mnogi levičari u zapadnoevrpskim zemljama, kao i zvanične komunističke vlade poput jugoslovenske ili sovjetske osuđivali “imperijalističku” okupaciju Palestine od strane Izraela, nazivajući izraelsku politiku fašističkom i militarističkom. Bez obzira na kritiku izraelske spoljne i unutrašnje politike, teško se može reći da su stavovi ovih država po svojoj prirodi bili antisemitski.

Pitanje izraelske okupacije Palestine je postalo geopolitičko i teritorijalno pitanje, a iza levičarskog kritikovanja Izraela, uglavnom je stajala kritika američkog imperijalizma u kom je Izrael viđen samo kao sredstvo istog.

Sa druge strane, postojanje Izraela je pojačalo antisemitski sentiment na Zapadu, gde su ponovo upirali prstom na cioniste, jevrejski bankarski lobi i velike porodice poput Rotšilda i Rokfelera. Mnogi su “američki imperijalizam” doživljavali kao deo “jevrejske zavere” u kojoj je Amerika samo marioneta globalnog jevrejskog kapitala.

Raspadom Sovjetskog Saveza i kreiranjem unipolarnog sveta, umesto Fukujaminog “kraja istorije”, otpočinje ponovna borba za uspostavljanje Novog svetskog poretka. Nakon terorističkog napada na SAD koji se dogodio 11. septembra 2001. godine, otpočinje *Rat protiv terorizma*, što su mnogi protivnici po-

litike SAD doživljavali kao *false flag*, nalik Hitlerovom paljenju Rajhstaga, koji za nameru ima da legitimizuje američko delovanje na Bliskom Istoku u cilju uspostavljanja svetske hegemonije.

Iako je tvorac termina “novi svetski poredak” američki predsednik Džordž Buš Stariji, teoretičari zavera su iza spoljne politike SAD i pojačanog procesa globalizacije ponovo videli “moćne jevrejske bankare”.

Najbolji primer čitavog narativa pruža propagandni crtani film (a možda i samo umetnička interpretacija istorije) pod nazivom *I Pet Goat II* koji sugerise da je čitava stvar inscenirana od strane Jevreja kako bi, putem globalizacije, ostvarili svetsku hegemoniju. Zanimljiva je scena u kojoj je simbolički prikazano rađanje nove rase koja nastaje mešanjem belaca sa semitskim narodima, što će postati najbitniji element savremenih antisemitskih teorija zavere. [1]

Nakon 11. septembra 2001. godine, u jeku najveće islamofobije na Zapadu i popularnosti teorija o *sukobu civilizacija*, neretko se javljalo mišljenje da je navodni sukob između hrišćanskog i muslimanskog sveta insceniran od strane Jevreja, metodom “zavadi, pa vladaj”.

Tako, na primer, norveški blek metal muzičar i neonacista, Varg Vikernes, (koji je odležao 16 godina u zatvoru zbog paljenja crkvi i ubistva sa predumišljajem) tvrdi da su pravi neprijatelji hrišćana i muslimana Jevreji, koji ih huškaju jedne na druge. On, takođe, krivi Jevreje i za samo postojanje semitskih religija kao što su hrišćanstvo i Islam, tvrdeći da evropski narodi treba da se odupru semitskom kulturnom uticaju i vrate izvornim tradicionalnim paganskim religijama. [2]

Slični panevropski i neopaganski stavovi, zajedno sa hrišćanskim fundamentalistima i identitarcima, savršeno su artikulisani u alternativnoj desnici koja je glavni akumulator i kreator savremenih teorija zavere.

Alternativna desnica doživljava svoj vrhunac za vreme mandata Donalda Trampa (2017 – 2021) kada ova ideologija postaje deo američkog mainstream političkog diskursa. U toku njego-

vog mandata dolazi i do eskalacije kulturnog rata između liberalnog i konzervativnog dela američkog društva što se neretko završava i otvorenim rasističkim i antisemitskim nasiljem.

Jedan od najočiglednijih povoda za dubinsku polarizaciju društva bila je Trampova izrazito ksenofobna i antimigrantska politika. Vodeći argument kojim je američka krajnja desnica pravdala Trampovu politiku zasnivao se i na **teoriji o "Velikoj zameni"**. navodnom planu globalističke elite o istrebljenju belih hrišćanskih naroda u Evropi i Americi i njihovom zamenom sa semitskim narodima sa Bliskog istoka.

Tramp je u očima alternativne i krajnje desnice predstavljao jedinog zaštitnika bele rase i hrišćanskog Zapada kom preti odumiranje. U periodu između 2016 i 2020 godine na društvenim mrežama se pojavljuju različite stranice koje propagiraju rasizam i antisemitizam, sa nazivima poput "Stop White Genocide", "White Wing Policies" ili "The Myth of White Guilt" [3]

TEORIJA O "VELIKOJ ZAMENI"

Sjedinjene Američke Države su vodeća sila među zemljama koje su pobedile nacizam i kreirale novi svet baziran na uzajamnoj toleranciji i demokratiji kroz nadnacionalne institucije, poput UN, i mirovne projekte kao što je Evropska unija. Ipak, ni američko društvo nije ostalo imuno na rasizam unutar svoje zemlje. Kulturni rat je doživeo svoj vrhunac u SAD tokom šezdesetih godina prošlog veka, a strukturalni rasizam nikada nije u potpunosti iskorenjen.

Sa druge strane, Zapadna Evropa je uživala zlatno doba popularnosti socijaldemokratskih i umereno konzervativnih partija koje su uspešno marginalizovale krajnju desnicu, delom zbog stigmatizacije nakon poraza fašističkih snaga, a delom zbog kulturnog i ekonomskog preporoda. Pored svega toga, zajednički neprijatelj bili su komunizam i Sovjetski Savez, pa su čak i fašistički režimi poput Frankovog i Salazarovog tolerisani radi sprečavanja komunističke revolucije kao njihove alternative.

Međutim, već tada i u Evropi nastaje danas najpopularnija teorija o "Velikoj zameni", prema kojoj postoji plan da se bela rasa uništi prisilnim mešanjem Evropljana sa semitskim narodima iz Afrike i sa Bliskog Istoka. Prema zagovornicima ove teorije, iza čitavog plana stoje, naravno, Jevreji. Teorija je nastala prvo kao umetnička fikcija, a potom kao otvorena desničarska propaganda protiv Evropske unije, čije su institucije predstavljene kao neprijatelj evropskih naroda i navodni instrument globalističke elite koja teži da ih porobi.

Ova teorija se prvi put pojavljuje u distopijskom romanu *Logor svetaca* francuskog noveliste Žana Raspaija koji je objavljen 1973. Roman ilustruje apokaliptičnu i šovinističku viziju bliske budućnosti, a tok događaja je potpuno identičan savremenim teorijama zavere o "odumiranju bele rase" i "genocidu nad belcima". Narativ je sledeći: ogroman broj izbeglica iz Trećeg sveta dolazi u Francusku, a potom i u druge zemlje, odbijaju da se asimiluju, pljačkaju i ubijaju svakoga ko im se suprotstavi i na kraju postaju većina u Evropi. [4]

U romanu, krivica je svaljena na anarhiste i levičare, što je u duhu vremena, jer su evropski desničari percipirali i radikalnu i umerenu levicu, pa čak i socijaldemokrate, kao "komunističke izdajnike".

Ovaj roman je, i pored otvoreno rasističkih konotacija, hvaljen kao vrhunsko literalno delo u krugovima konzervativaca koji su ga poredili sa Orvelovom *1984* i tako je inspirisao razne teorije zavere u kojima su događaji iz romana predstavljani kao stvarni i orkestrirani od strane "globalne elite".

Početak 2012, romanopisac Žan Reno Kami objavljuje knjigu *Velika zamena* u kojoj prepisanu priču iz romana predstavlja kao stvarnost, tvrdeći da Evropljani bivaju kolonizovani od strane neevropskih naroda sa Bliskog Istoka i iz Afrike. [5]

Ova teorija postaje centralna tema među evropskim desničarima, a vrhunac svoje ubedljivosti dobija nakon 2015. godine kada veliki broj migranata zaista i počinje da se naseljava u Evropi. Evropski desničari kategorički odbijaju interpretacije u

kojima je migrantska kriza spontani sled događaja i posledica evropskog kolonijalnog nasleđa i nedavnih vojnih pohoda u Siriji, Libiji, Iraku, već čitavu stvar vide isključivo kao “orkestriranu i usmerenu ka uništenju Evrope i bele rase”.

Dolaskom Donalda Trampa na vlast 2016. godine, slične teorije o karavanu migranata koji dolazi iz Meksika da pljačka i siluje, poslužile su za dobijanje političkih poena među razočaranom radničkom klasom koja se boji da će biti zamenjena jeftinijom radnom snagom hispanoamerikanaca. [6]

Tokom desničarskih protesta u Šarlotsvilu, povodom uklanjanja statue južnjačkog komandanta Roberta Lija, okupljeni su, između ostalog, uzvikivali i *Jews will not replace us!*, misleći ne samo na semitsko stanovništvo već i “jevrejsku globalnu elitu” oličenu u “dubokoj državi” i demokratskom establišmentu. [7]

“KALERGIJEV PLAN” I “SOROSEV PLAN”

Na isti način je i Evropska unija predstavljena kao “jevrejska i globalistička” od strane evropskih desničara i suverenista. U periodu nakon izbijanja migrantske krize, na sajtu grčke fašističke partije Zlatna zora pojavljuje se i tekst koji kasnije kruži internetom, u kome se prvi put otkriva postojanje nečega što se kolokvijalno naziva “Kalgijev plan” (<http://golden-dawn-international-newsroom.blogspot.com/2013/01/the-coudenho-ve-kalergi-plan-genocide-of.html>).

Prema teoriji, osnivač Panevropske unije grof Kudenhof-Kalergi (čovek koji je prvi došao na ideju da Oda radosti bude himna Evropske unije, a 9. maj zvanični Dan Evrope) je inicijalni tvorac ideje o “Velikoj zameni”.

Ovaj spin je izvučen na osnovu jednog pasusa u njegovoj utopijskoj knjizi *Praktični idealizam* iz 1925. U tom pasusu, autor govori o tome kako će se u budućnosti, vrlo verovatno, rase izmešati da će u jednom momentu postojati jedna rasa “mešanaca” koja može biti nalik drevnim egipatskim kraljevima. [8]

Poput *Protokola sionskih mudraca*, navodni engleski prevod ove knjige (iako nikada zvanično nije prevedena na engleski) kruži po desničarskim forumima, blogovima i fejsbuk stranicama bez identifikovane izvorne reference ili autora teksta.

Kalergijeva utopistička vizija “Ujedinjenih država Evrope” i citat o mešanju rasa u budućnosti postavljeni su u savremeni kontekst i predstavljeni kao neki orkestriran plan koji se trenutno sprovodi. Takav narativ poslužio je kao savršena podloga da se kroz poluistine i intenzivnu propagandu stvori utisak o tome da je krajnji cilj plana uništenje bele rase, a Evropska unija diskredituje kao institucija koja je stvorena radi ostvarenja tog plana.

Na osnovu Kalergijevih komentara da Jevreji predstavljaju “duhovno plemstvo Evrope”, [9] desničari su stvorili konstrukciju po kojoj je Kalergi kao idejni tvorac ujedinjene Evrope samo jevrejska marioneta, a samim tim je i Evropska unija, kao takva, marioneta globalnog bankarstva.

Najveći problem aktuelizaciji te teorije bila je činjenica da je Kalergi previše istorijski dalek i neopipljiv, a pre svega nije ni bio Jevrejin. Pored toga, Kalergi je bio poznat po svojim aristokratskim manirima i konzervativnim shvatanjima pa nije bio baš pogodan da se predstavi kao ideolog multikulturalnog liberalizma i marksističke levice. Bio je neophodan pravi, neposredan i opipljiv Jevrejin, poput Rotšilda, da bi teorija bila uverljivija širim narodnim masama. Tada na scenu stupa, sada već poznata babaroga – Džordž Soros.

Kao što su cionisti i masoni proglašavani glavnim krivcima za Francusku revoluciju, a levičari i anarhisti za propast Evrope u Raspaijevom romanu, za migrantsku krizu i “genocid nad belcima” ovaj put okrivljena je “liberalna globalistička elita” čiji je idealni predstavnik bio bogati špekulant i Jevrejin Džordž Soros.

Činjenica je da Soros od pada Berlinskog zida finansira različite demokratske, progresivne i manjinske političke partije, kao nevladine organizacije, pokrete i kulturne institucije. Njegov filantropski rad u potpunosti je zasnovan na promovisanju kon-

cepta otvorenog društva i suprotstavljanju svakom vidu diktature, autoritarizma i totalitarizma. Glavni razlog je bila činjenica da je na svojoj koži kao dete osetio represiju nacizma, kada je jedva izbegao smrt i koncentracione logore, pobegavši iz rodne Mađarske u SAD. Činjenica da Soros finansira progresivne i liberalne grupacije bila je dovoljna da postane trn u oku konzervativnim populistima. U isto vreme njegov uticaj na različite političke aktere u zapadnim državama predstavljen je kao neprijateljsko delovanje stranog faktora u očima šire populacije.

Da ironija bude veća, anti-Soros kampanju kreirali su medijski magovi koji su i sami bili američki Jevreji, Finkelštajn i Birnbaum. [10] Čitava situacija ponovo podseća na slučaj Panamskih skandala 1892, kada su dva Jevrejina širila propagandu o jevrejskoj zaveri po desničarskim novinama u Francuskoj. Poznat po nepogrešivosti u dobijanju izbora, ovaj tandem je na vlast doveo dva izraelska premijera, Šarona i Natanjaha, kosovskog premijera Hašima Tačija i najbitnije od svega, Viktora Orbana, premijera Mađarske.

Finkelštajn je kao medijski veteran već tokom sedamdesetih godina postao uticajan kao savetnik Ričarda Niksona i kasnije Ronalda Regana, dok njegov *šegrt* Birnbaum preuzima najveće zasluge za Orbanovu "Stop Soros" kampanju. [11]

Koristeći se šmitovskom logikom da pretnja od spoljnog neprijatelja ujedinjuje, Brinbaum je od Orbanovog bivšeg finansijera i saveznika u borbi za demokratizaciju Mađarske stvorio državnog neprijatelja broj jedan. Teorija je bila jednostavna: Soros lično stoji iza plana o "Velikoj zameni" i koristi svoje veliko bogatstvo da finansira migrante koji se naseljavaju u Evropi kako bi uništio belu rasu. [12]

Soros je već bio satanizovan kao strani uticaj na Balkanu, zbog učešća u obaranju Miloševićevog režima, kao i u Rusiji zbog finansiranja demokratskih pokreta u Gruziji i Ukrajini. U očima američkih republikanaca, bio je neprijatelj zbog kritikovanja intervencije u Iraku i otvorene podrške i finansiranja Demokratske partije, ali je tek kroz Orbanovu i Trampovu kampanju anti-Soros sentiment poprimio zaista antisemitske konotacije.

SOROS KAO PERSONIFIKACIJA “JEVREJSKOG GLOBALIZMA”

Odmah nakon izbijanja migrantske krize 2015. godine, počelo je cirkulisanje lažnih vesti o njegovom neprijateljskom delovanju prema Evropi, između ostalog i to kako Soros plaća 15 000 evra svakom migrantu da se naseli u Evropu. [13] Na internetu se pojavljuju slike stražara iz Aušvica za kog se tvrdi da je to Džordž Soros koji je pomagao nacistima da ubijaju Jevreje, a sada se lažno predstavljao veliki humanista i filantrop.

Nije bila dovoljna ni činjenica da je Soros, kao jevrejsko dete u Mađarskoj jedva izbegao logor i smrt. Mnogi građani širom Evrope (čak i oni sa liberalnijim stavovima) zaista su poverovali u to da je Soros taj koji stoji iza dovođenja migranata u Evropu i njenog uništenja.

Kako bi se direktno diskreditovala i sama Evropska unija, koja je još tada pretela uvođenjem sankcija Mađarskoj zbog brutalnog tretiranja migranata, zajedno sa Sorosem okrivljeni su i Evropska komisija i ostatak “briselske birokratije” koja deluje u interesu “globalističke elite”, a ne u interesu evropskih naroda.

Na predizbornim plakatima 2019. godine u Mađarskoj, prikazani su Soros i predsednik Evropske komisije, Žan-Klod Juncker uz natpis “Niste svesni šta nam spremaju!”, eksploatišući tako strah građana kroz antimigrantske i anti-EU sentimente.

Orban je u svojim govorima u periodu od 2015. do 2019. konstantno govorio o postojanju “Sorosevog orkestra” ili “Soroseve mreže” u koju spadaju svi unutrašnji politički protivnici i NVO sektor, ali i čitava Evropska unija zajedno sa “dubokom državom” u Americi. Svi oni zajedno predstavljani su kao vodeći eksponenti “liberalno-globalno-bankarsko-jevrejskog kapitala”. [14]

Cilj kampanje je jasan: iskoristiti sveopšte razočaranje u EU i strah od migranata radi dobijanja glasova i stvaranja legitimiteta za suverenističke i anti-EU politike koje bi pojedinačnim vladarima i državama obezbedile veći uticaj i moć u odsustvu kredibilnog nad-autoriteta. Kao i u slučaju svih prethodnih propagandnih ratova, cilj je isključivo monopolisanje sopstvene moći.

Orbanova kampanja je, na neki način, bila pilot-projekat ili vrsta poligona za predsedničke izbore u Americi 2016. godine, a dolaskom Trampa na vlast, antiglobalistička kampanja postaje internacionalizovana. Dolazak na vlast Severne Lige u Italiji i neočekivani uspeh antimigrantskih partija, kao što je Alternativa za Nemačku u Nemačkoj, dao je vetar u leđa krajnjoj desnici, suverenistima i antiglobalistima.

Sa druge strane, pokušaj jačanja imidža Evropske unije od strane novog francuskog predsednika Emanuela Makrona, desničari su takođe interpretirali kao "Rotšildovu zaveru". Evroskeptični protivnici Makrona su aludirali na to da je Makron radio u Rotšildovoj banci, verujući da je "instaliran" pred izbore u Francuskoj od strane iste globalno-bankarsko-jevrejske elite. [15]

Istorija se ponavlja u potpuno istom obliku. Na isti način na koji su vekovima suverenisti i konzervativci diskreditovali kosmopolitske i liberalne ideje kroz crnu propagandu i konstruisanje teorija o svetskoj zaveri, danas se diskredituju globalizacija, međunarodna saradnja i nadnacionalne integracije. Soros je idealna personifikacija tradicionalnog "pohlepnog i bogatog Jevrejina" koji kroz liberalne i kosmopolitske tokove hoće da uništi "tradicionalni poredak". Na isti način na koji su to vekovima bili Rotšild i Rokfeler.

Danas, u doba globalizacije i međunarodnih i nadnacionalnih organizacija, teorija o "jevrejskoj svetskoj zaveri" deluje realnije i uverljivije nego ikada. Ova uverljivost je posledica nedovoljne obrazovanosti, nedostatka medijskog pluralizma i sveopšte maglovite slike prosečnog građanina o tome šta institucije poput Svetske banke ili MMF zapravo rade.

Pored tradicionalnih figura kao što su Rotšild, Rokfeler ili Soros sada se pominju i institucije poput Trilateralne komisije i Bildeberg grupe. Svi oni su predstavljeni nekad kao agenti a nekad kao i sami gospodari slobodnih zidara i iluminata. Neposotjanost i velika količina ovakvih teorija samo još više komplikuju percepciju sveta prosečnom građaninu. Na taj način se olakšava manipulacija konstruisanjem različitih veza i mreža povezanosti i podređenosti jednom centru moći.

Nasuprot tom nevidljivom centru globalističke moći, stoje antiglobalisti i suverenisti, naoružani ovakvim teorijama.

DONALD TRAMP I JAČANJE HRIŠĆANSKE DESNICE

Antiglobalisti i suverenisti su svoj vrhunac doživeli za vreme Trampovog mandata, ohrabreni njegovim suprotstavljanjem svim vidovima multilateralne diplomatije i postavljanju nacionalnog interesa na prvo mesto. Slogani "Amerika na prvom mestu" i "Učinimo Ameriku ponovo velikom" postali su prototip za različite evroskeptične pokrete u Evropi, a uspeli su da ujedine i veliki broj nacionalista širom sveta pod Trampovim vođstvom. Od Borisa Džonsona u Velikoj Britaniji i Žaira Bolsonara u Brazilu do evropskih lidera poput Orbana, Salviniija i Zemana. Njihov zajednički neprijatelj su nadnacionionalne institucije poput Evropske unije, sistem multilateralne diplomatije bazirane na međunarodnim konvencijama i postojanje kosmopolitskog multikulturnog koncepta društva. [16]

Tramp je zaštitnik suverenista i globalista širom sveta, jer se suprotstavlja takozvanoj globalističkoj eliti koja navodno kontroliše ove institucije a čiji je centar "duboka država" u SAD. U krajnje desničarskoj mitologiji "duboku državu" čini mreža visokopozicioniranih pojedinaca koji kontroliše federalnu vladu iz senke radi uspostavljanja Novog svetskog poretka. To su uglavnom pripadnici demokratskog i republikanskog establišmenta koji teži uspostavljanju Svetske vlade uz podršku vojno-industrijskog kompleksa i Jevrejskog bankarskog lobija. Teoretičari zavere veruju da su globalizacija i multikulturalizam su jedno od glavnih oružja duboke države jer je Novi svetski poredak ostvariv isključivo kroz uništenje svih religija i rasa. [17]

Neke ekstremne grupacije, kao što je fundamentalistička grupa Trampovih sledbenika pod nazivom QAnon, veruju duboka država kontroliše i lanac pedofila, kanibala i satanista u koji su upleteni i poznati holivudsku glumci poput Tom Henksa, umetnici kao što je Marina Abramović, ali i različite institucije poput CIA, Svetske zdravstvene organizacije, Katoličke crkve pa i sam papa. [18]

Teorije o Novom svetskom poretku i "dubokoj državi" u velikoj meri korespondiraju sa vekovima starom teorijom o Jevrejskoj zaveri. Kao što su konzervativne snage u Francuskoj i Rusiji ovi teoriju prilagođavale svojim kontrarevolucionarnim potrebama, tako je i alternativna desnica u Americi pronašla svoj narativ za suprotstavljanje globalizmu i multikulturalnom konceptu društva.

Kao posledica, američko društvo je polarizovano do ekstremnih udaljenosti, što je značajno radikalizovalo pozicije i liberalnog i konzervativnog dela društva. Ta radikalizacija je neminovno praćena eskalacijom sukoba koji su u toku Trampovog mandata postali krvaviji i nasilniji.

Uzrok takve eskalacije je kreiranje jedne posebne političke kulture dezinformisanja, diskriminacije i antagonizacije političkih protivnika i neistomišljenika. Taj trend se prelio i na druge zemlje u kojima su desni populizam i trash kultura postali neraskidivi saveznici u borbi protiv "liberalnih elita", "globalista", "korumpiranog *establishment-a*".

Trampov diskurs je takođe ohrabrio mnogo ekstremnije političke i društvene pokrete da otvoreno propagiraju rasističke i šovinističke ideje. U takve grupe spadaju različite rasističke i neonacističke organizacije, pobornici KKK-a, hrišćanski fundamentalisti i različiti pokreti koji propagiraju antisemitizam, islamofobiju, homofobiju i superiornost bele rase.

Antimigrantske politike kao što je građenje zida na granici sa Meksikom neodoljivo podsećaju na neslavnu evropsku prošlost sredinom dvadesetog veka. U isto vreme, istupanje iz međunarodnih ugovora kao što su Pariski sporazum o klimatskim promenama i NAFTA sporazum aludiraju na potpunu nespremnost američkog predsednika da učestvuje u procesima međunarodne saradnje.

Kao reakcija na to, buđenje i jačanje progresivne i liberalne demokratske opozicije koja politiku novog predsednika SAD opisuje kao šovinističku, rasističku, ksenofobičnu i izolacionističku. Srž ove opozicije čine borci za ljudska pa je čitav neformalni pokret u žargonu nazvan *social justice warriors (SJW)*, što

uglavnom u desničarskoj retorici ima pogrdnu konotaciju. Njihova ideološka pozicija je građena na progresivnim društvenim vrednostima, zaštiti ljudskih prava i multikulturalizmu.

Najveći krivac za takvu situaciju je ujedno i glavna odlika Trampove vladavine, a to je kreiranje politike straha. Takva politika diskriminiše etničke, nacionalne, rasne, verske i seksualne manjine, predstavljajući ih kao pretnju po nacionalni, društveni i kulturni identitet.

Tramp je heroj belog čoveka srednje klase koji gaji tradicionalne i konzervativne vrednosti i koji se oseća zbunjeno i nesnađeno u heterogenom multikulturalnom svetu i na neizvesnom globalnom tržištu. Upravo je taj strah običnog čoveka koji je se oseća bezvredno i zamenjivo, ono što politika straha eksploatiše. Strah da će multikulturalno društvo uništiti njegove tradicionalne vrednosti i način života. Kroz propagandne i alternativne medije, serviraju se lažne informacije (*fake news*) koje kreiraju atmosferu straha da bi, nakon vekovne dominacije i superiornosti belog čoveka, on mogao biti potlačen od strane drugih, "nižih" rasa.

Karavan migranata koji dolaze da siluju, pljačkaju i krađu radna mesta se vrlo otvoreno poredi sa najezdom "varvara" i pljačkaškim pohodima "nazadnih civilizacija". Na taj način stvara se apokaliptična vizija o "propasti Zapada", uz teorije zavere o Velikoj zameni. Odličan primer je uklanjanje statue vođe Konfederacije i robovlasnika Robert E. Lee-ja u Šarlotsvilu, koji su su pripadnici krajnje desnice videli kao urušavanje sopstvenog identiteta. "Oni nas neće zameniti!" i slične ksenofobne i rasiističke parole su konstruisane na teorijama o zaveri protiv belog čoveka. [19]

Antisemitizam igra veliku ulogu u kulturnom ratu jer je u desničarskim teorijama zavere glavni "gospodar iz senke" oličen u arhetipu "bogatog Jevreja bankara". Ekstremni desničari veruju da upravo Jevreji koji kontrolišu takozvanu duboku državu propagiraju multikulturalizam i globalizaciju i podstiču masovne migracije i manjinske politike radi uništenja belog čoveka. Takvi narativi koji su u Trampovom diskursu legitimisani kroz politič-

ku kulturu diskriminacije, što vodi do katastrofalnih posledica kao što je pokolj u Šarlotsvilu koji je usledio tokom *Unite the Right* mitinga.

Politika straha je na najekstremniji način izražena u ideologiji *aksceleracionizma* koja zagovara eskalaciju kulturnog rata kroz nasilje, radi ubrzanja pobede "pravednih" i "pročišćenja" od nepoželjnih. Masakr u Sinagogi u Pitsburgu kao i masovna pucnjava u El Pasu, motivisani su upravo tom ideologijom koja legitimise rasističku i versku mržnju. [20]

Diskriminatorni i šovinistički narativi daju legitimaciju rasnom nasilju koje je u srži kulturnog rata decenijama. Odličan primer apsurdnosti politike straha je činjenica da , dok Tramp bazira svoje spoljnopolitičko delovanje na savezničkim odnosima sa Izraelom i okuplja oko sebe jevrejski kapital, deo njegovih simpatizera gaji ekstremno antisemitske stavove. Najveći broj evangelista i hrišćanskih cionista podržavaju Trampa, a ekstremni deo populacije među njima zagovara i Trampovu podršku Izraelu kada je u pitanju sukob sa Palestinom. Posledica takve politke jeste i najava premeštanja američke ambasade iz Tel Aviva u Jerusalem, kao i otvoreno propagiranje proizreaelskih stavova u međunarodnoj politici. Kao i mnogo puta u istoriji, Jevreji se ovde koriste samo kao žrtveno jagnje i unutrašnji neprijatelj, koji se istinskim Jevrejima nema ničega zajedničkog.

S toga možemo zaključiti da antisemitski diskurs služi isključivo za političku diskreditaciju Trampovog najveće protivnika: multikulturalno i globalisitčki nastrojenog, pretežno demokratiskog, establišmenta. Ovde je, zapravo, reč o hrišćanskom identitarizmu čije su aspiracije prvenstveno političke i društvene, bez trunke duhovnosti. Hrišćanstvo je uzeto samo kao okvirni referent i najmanji zajednički sadržalac za definisanje nacije kao bele i hrišćanske. Služi samo za definisanje "našeg" političkog bića u odnosu na "njih", gde spadaju sve druge rasne, religijske i seksualne manjine.

Ono što treba biti odbranjeno je ideal **izabrane nacije** koji je personifikovan u belom heteroseksualnom muškarcu, hrišćaninu, dok se ostale društvene kategorije tretiraju kao nepoželj-

ni paraziti. U takvom diskursu se često migracije stanovništva metaforički predstavljaju kao prirodne nepogode ili porede sa istorijskim invazijama. Na taj način se kroz dehumanizaciju protivnika, legitimiše nasilje nad njim.

BUDUĆNOST ANTISEMITIZMA

Kada su u pitanju metode i propagandni stil, savremena desnica je u potpunosti preuzela sve šablone svojih prethodnika u carskoj Francuskoj, carskoj Rusiji i nacističkoj Nemačkoj. Ukorenjeni rasizam i antisemitizam, još uvek su deo zapadnog kulturnog nasleđa, pa se svaki vid pluralizma i prihvatanja različitosti vrlo lako može predstaviti kao nacionalni poraz.

Ono što razlikuje savremene političare, poput Trampa i Orbana, od istinskih fašista, jeste to što je čitav antisemitski diskurs osmišljen isključivo kao sredstvo za dobijanje izbora.

Sa druge strane, narodni strahovi koji se hrane, akumuliraju i eksploatišu takvim diskursima, su stvarni. U doba dezinformacija, poluistina i medijske manipulacije, vrlo je lako usaditi antimigrantske i antisemitske stavove neinformisanim pojedincima, a posledice mogu biti katastrofalne, a ponekad čak i izvan moći onih koji tu propagandu šire.

To otvara začarani krug u kom će populistički lideri na kraju zaista i morati da sprovedu antimigrantske politike, čak i ako su isprva mislili da će one biti samo sredstvo za održavanje vlasti.

Kada je reč o antisemitizmu, istorija se možda ponavlja kao farsa, samo što vrag ponovo može odneti šalu. Našminkani i lažni antisemitizam evropskih populista može zaista oživeti bauke nacističkog antisemitizma ako građani duboko poveruju u istinitost propagande.

U tom slučaju, čitav napor da se greške prethodnih vekova ne ponove i da se, kroz mehanizme integracije i multilateralne saradnje, obezbedi dugotrajni svetski mir, ponovo će se pokazati kao iluzija.

Jedini način da se to predupredi jeste ekstenzivna borba protiv lažnih vesti i dekonstruisanje destruktivnih mitova i propagandi koje mogu zavesti neobrazovane i uplašene glasače.

REFERENCE

- [1] YouTube.com, *I Pet Goat II* - <https://www.youtube.com/watch?v=65xLByzT1l0>
- [2] YouTube.com, *Varg Vikernes Talks About Christianity* - <https://www.youtube.com/watch?v=RkPmvEVM40A>
- [3] Tech Transparency Project, "White Supremacist Groups Are Thriving on Facebook" <https://www.techtransparencyproject.org/articles/white-supremacist-groups-are-thriving-on-facebook>
- [4] Raspail, Jean. "The Camp of Saints", (New York: Ace Books, 1977)
- [5] NewYorker.com, "The French Origins of 'You Will Not Replace Us'" - <https://www.newyorker.com/magazine/2017/12/04/the-french-origins-of-you-will-not-replace-us>
- [6] BBC News, "Migrant Caravan: Trump defends tear gas on Mexico border" - <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-46355258>
- [7] YouTube.com, *Charlottesville: Race and Terror* - <https://www.youtube.com/watch?v=RIrcB1sAN8I&t=253s>
- [8] Coudenhove-Kalergi, Richard von. "Praktischer Idealismus", (Vienna: Pan Europa-Verlag, 1925), 20, 23, 50.
- [9] Jewish Telegraphic Agency, "Jews Participate in Pan-europe Congress Sessions in Vienna" - <https://www.jta.org/1926/10/05/archive/jews-participate-in-pan-europe-congress-sessions-in-vienna>
- [10] BuzzFeedNews.com, "The Plot Against George Soros" - <https://www.buzzfeednews.com/article/hnsgrassegger/george-soros-conspiracy-finkelstein-birnbaum-orban-netanyahu>
- [11] AboutHungary.hu, "PM Orban: The Soros Network is Behind the Migrant Crisis" - <http://abouthungary.hu/news-in-brief/pm-orban-the-soros-network-is-behind-the-migrant-crisis/>
- [12] BBC News, "Why is billionaire George Soros a boodyman for the hard right?" - <https://www.bbc.com/news/stories-49584157>

- [13] SputnikNews.com, "Zašto Soros želi da izbeglice naseli u Evropi?" – <https://rs-lat.sputniknews.com/analize/201510031100015306-soros-izbeglice-naseljavanje-evropa/>
- [14] Deutsche Welle, "Orban launches personal battle with Soros over Hungary" - <https://www.dw.com/en/orban-launches-personal-battle-with-soros-over-hungary/a-39101684>
- [15] Haaretz.com, "French Jewish Leader Blasts Politician Who Called Macron 'President Rothschild'" - <https://www.haaretz.com/world-news/europe/french-jewish-leader-blasts-politician-s-president-rothschild-remark-1.6434703>
- [16] Politico, "Steve Bannon praised Orban and Salvini" - <http://politico.eu/article/steve-bannon-praises-orban-and-salvini>
- [17] Still, William T. "New World Order: The Ancient Plan of Secret Societies" (Huntingtown House Publishers, 1990)
- [18] USAToday.com, "Trump believes QAnon claim it's fighting pedophiles, refuses to disavow extremist conspiracy theory" - <https://usatoday.com/story/tech/2020/10/15/trump-believes-qanon-claim-fighting-pedophiles/3673377001>
- [19] BBC.com. "White US nationalists chant 'you will not replace us' – <https://bbc.com/news/av/world-asia-40911744>
- [20] Vox.com, "Acceleracionism: the obscure idea inspiring white supremacist killers around the world"- https://www.vox.com/platform/amp/the-highlight/2019/11/11/20882005/accelerationism-white-supremacy-christchurch?fbclid=IwAR16DWtT3CMNm-CeTiKBSnpzkZOFWnc8-tl6No7zXjUE-Pj_SOOhib4sfCnA

ANTISEMITIZAM I GLOBALNA PADEMIJA KORONAVIRUSA

U oktobru 2021. godine, međunarodna organizacija Institut za versku slobodu i bezbednost u Evropi objavio je izveštaj u kom se navodi da je pandemija koronavirusa izazvala povećanje antisemitskih i antimuslimanskih stavova na društvenim mrežama. [1] U izradi izveštaja učestvovao je i Specijalni predstavnik Saveta Evrope za versku netoleranciju i zločine mržnje, Daniel Holtgen. Informacije su prikupljene u svim državama širom evropskog kontinenta u toku 2020. godine, a najveći broj antisemitskih sadržaja zabeležen je u Nemačkoj i Francuskoj. [2] U isto vreme je zabeleženo više od 3000 antisemitskih incidenata u Nemačkoj, dok je u Francuskoj broj incidenata bio nešto manji od 350.

Nešto ranije, objavljeno je istraživanje *The Jerusalem Post*-a, prema kome svaki peti Britanac veruje da iza korona virusa stoje Jevreji. [3] Antisemitizam je ponovo postao dominantna podloga za kreiranje novih teorija zavere vezanih za svetsku pandemiju. Teorije o orkestriranoj pandemiji u cilju depopulacije ljudske rase rapidno su se proširili na društvenim mrežama ubrzo nakon njenog izbijanja u marta 2020. godine, a ubrzo su postali deo medijskog *mainstream* sadržaja. Na društvenim mrežama su ostali dominantni narativi o Svetskoj zdravstvenoj organizaciji kao "Jevrejskoj instituciji", a Sorosu i Bil Gejtsu kao glavnim egzekutorima u sprovođenju plana za depopulaciju čovečanstva koji je osmislila ozloglašena "Kabala".

Kao i mnogo puta ranije, iste antisemitske teorija vaskrsavaju za potrebe novih političkih sukoba, ali se ovog puta se mnogo brže šire među apolitičnim i neinformisanim pojedincima širom sveta.

ANTIGLOBALISTIČKA KLIMA U TRENUTKU IZBIJANJA SVETSKE PANDEMIJE

Neposredno pred izbijanje same pandemije u martu 2020. godine, u čitavom svetu je postojala izražena antiglobalistička klima. Vrhunac svetskog antiglobalizma bila je Trampova kampanja za predsedničke izbore. Jedna od glavnih poruka Trampovim biračima bila je sledeća: ukoliko pobedi protivkandidat Demokratske stranke, Džozef Bajden, to će biti pobeda globalističke elite koja teži uspostavljanju Novog svetskog poretka i globalne kontrole nad društvom. U tom scenariju, Trampova pobeda predstavljala bi pobjedu "slobodnih naroda", suverenista i antiglobalista širom sveta.

Čitava Trampova retorika i stil vladavine obeleženi su najavljuvanjem velikog političkog preokreta i rušenja establišmenta, dok kog nikada nije došlo. Podsticanje društvene polarizacije i diskriminatora retorika bili su opravdavani suočavanjem sa "močvarom" demokratske globalističke elite. Odstupanje iz međunarodnih sporazuma i najavljivano povlačenje iz uloge globalnog "svetskog policajca", najavljivani su kao okretanje Amerike samoj sebi, što bi je učinilo "ponovo velikom".

Istina je da su ovakve izolacionističke politike najmanje išle u prilog američkom društvu, a ono je u toku Trampovog mandata polarizovano više nego ikad u prethodnim decenijama. Kulturni rat između kosmopolita, liberala i globalista na jednoj strani i Trampovih suverenista pretio da je poljulja same temelje američke demokratije.

Upravo u tom sukobu, i nagoveštaju američke propasti, Tramp je mobilisao i veliki broj međunarodnih pristalica. Opsesija njegovom politikom bila je evidentna među evropskim suverenistima i ekstremnim desničarima koji su se ponadali da će Tramp lično urušiti čitav globalni poredak.

U jeku predsedničke kampanje na društvenim mrežama se širio propagandni dokumentarni film koji je u potpunosti baziran na antisemitskoj teoriji zavere. Film pod nazivom *Pad Kabbale* predstavlja Donalda Trampa kao novog mesiju, spasioca slobodnog sveta i poslednju branu hrišćanske religije na Za-

padu. Neprijatelj protiv kog se Tramp navodno bori je misteriozna organizacija koja kontroliše "duboku državu" i simbolički se naziva "Kabala". Aludirajući na drevnu ezoterijsku disciplinu jevrejskog misticizma, teoretičari zavere žele da prikažu da iza procesa globalizacije stoji neka "zla" i "misteriozna" sila. [4]

Narativ koji je izložen u propagandnom filmu *Pad Kabale* podudara se sa onim što britanski akademik Norman Kon naziva **političkim milenarizmom**. On definiše milenarizam kao vrstu apokaliptičkog pogleda na svet i ilustruje ga na sledeći način:

"Svetom vlada neka zla, tiranska sila čija je moć destrukcije bezgranična – sila koja se ne doživljava kao ljudska već kao demonska. Tiranija te sile će bivati sve strašnije a patnje njenih žrtava sve neizdržljivije – dok najednom ne kucne čas da sveci vaskrsnu i svrgnu je s trona. Potom će Sveci, tj. odabrani sveti ljudi koji su do tada stenjali pod tiranijom preuzeti vlast nad čitavim svetom". [5]

Kako su odabrani sveti ljudi u trampističkom diskursu svedeni na bele heteroseksualne muškarce, prirodno je bilo da će zla sila koja upravlja svetom biti njihova suprotnost. Rasne i seksualne manjine u savezu sa Katoličkom crkvom kao arhineprijateljem američkih evangelista, a svi zajedno kontrolisani od strane "drevnog neprijatelja" konzervativnog hrišćanstva – međunarodnog Jevrejina.

Pripadnici svih ovih kategorija su uvršćeni u listu članova zloglasne Kabale.

Još krajem 2017. godine na alternativnoj društvenoj platformi *4chan*, širi se teorija zavere o "zatišju pred buru" i Trampovom konačnom obračunu sa "Kabalom", koju čine demokratski establišment i "globalna elita". Iskonstruisan je niz teorija zavera prema kojima globalni vladari iz senke kontrolišu lance trgovine dekom i koriste ih u svrhe satanističkih rituala pedofilije i kani-balizma. Deo ovog lanca čine, ne samo Demokratska stranka i njeni sponzori, već i čitav niz globalistički nastrojenih svetskih lidera, kraljevske porodice, međunarodne organizacije, bankarski lobi, vojno-industrijski kompleks, Katolička crkva.

Korisničko ime anonimusa koji je proširio ovu teoriju zavere po društvenim mrežama bilo je "Q Clearance Patriot", čime je indicirao da su podaci koje iznosi pušteni iz vojnih i obavještajnih krugova. Inspirisan njegovim imenom, širom interneta i među alternativnom desnicom, uspostavljen je **QAnon** pokret. Njegovi pripadnici su samoproklamovani anonimusi u Americi, ali i širom sveta. Njihov baner na kom je oslikana zmija koja formira slovo Q, s natpisom "Where we go one we go all", pojavljivali i na Trampovim mitinzima.

Najavljivana su hapšenja i ubistva velikih članova Kabale, među kojima su bili pripadnici Demokratske stranke, kao što su Hilari Klinton i Džo Bajden i uticajni "globalisti" poput Džordž Sorosa i Pape Franja. Pored njih pomenuti su i mnogi umetnici, poput glumca Tom Henksa i umetnice Marina Abramović, a sve zbog navodnog učešća u mreži pedofilije i satanizma.

Kako su ove čistke najavljivane tri godine uzastopno, rasla je i popularnost pokreta. Kada se čistka nije odigrala ni do samih izbora, pristalice QAnon-a su konstruisali paralelnu realnost u kojoj su se hapšenja već desila, a da je nova vlada Džo Bajdena samo šarada iza koje Tramp i dalje vuče konce.

Iako je "pad Kabale", izgleda odložen, Trampovi simpatizeri, poput srednjevekovnih proroka i propovednika, veruju da "samo što nije". Uprkos surovoj realnosti i nepovoljnim ishodom izbora po Trampa, članovi QAnon pokreta i dalje žive u iskonstruisanoj fantaziji i u veri da "još uvek nije gotovo".

POČETAK PANDEMIJE KAO UVOD U NOVI SVETSKI POREDAK

Kada je u martu 2020. godine zvanično objavljen početak svetske pandemije koronavirusa, na preporuku **Svetske zdravstvene organizacije (SZO)** širom sveta uvedene su različite mere prevencije daljeg širenja: rad od kuće, socijalna distanca, nošenje zaštitnih maski, karantin. Mnogi teoretičari zavere su pandemiju doživeli kao prevaru i kao uvertiru za učvršćivanje Novog svetskog poretka i globalnu kontrolu društva.

Među njima su bili i Trampovi simpatizeri, poput QAnon-a, koji su imali dvostruke stavove u vezi sa pandemijom. Jedan deo trampovih pristalica je verovao da se upravo događa ono što je Tramp pokušavao da spreči – "Kabala" uspostavlja potpunu kontrolu nad društvom i slobodom pojedinaca. Drugi su verovali da je Tramp nadmudrio "Kabalu" i da se pod paravanom svetske pandemije priprema hapšenje vodećih pripadnika "globalističke elite". [6]

Ono što je bilo zajedničko suprotstavljenim teorijama zavere je verovanje u to da je virus lažan i da ne postoji. U skladu sa tim verovanjem, konstruisani su i različiti narativi: da se ljudi razboljevaju usled globalne instalacije 5G tehnologija, da je pandemija paravan za dodatno naseljavanje migranata u Evropi, da je pandemija paravan za neometani nastavak trgovine decom i ljudima. [7]

U drugim teorijama zavere virus se uzima kao stvaran ali se veruje da je on veštački proizveden od strane velikih sila kao što su Rusija ili Kina, ili moćnih pojedinaca kao što su Džordž Soros ili Bil Gejts. Mnogi su verovali da je kineska vlada namenski oslobodila virus kako bi dobila ekonomski rat protiv SAD i izazvala globalni krizu. Ova narativ je podržavao i sam Donald Tramp, iako su njegovi simpatizeri i dalje smatrali da je Kina samo saveznik američke duboke države koja svim sredstvima želi da ponovo zavlada Amerikom. [8]

Za razliku od klasičnih antisemitskih teorija zavere koje je širila alternativna desnica na platformama kao što su *Reddit* i *4Chan*, teorije vezane za pandemiju u najvećem broju su širene u Facebook grupama. Različite studije pokazuju da najveći broj teorija zavere na društvenim mrežama šire pripadnici *baby boom* generacije (rođeni između 1946. i 1965. godine) koji su ujedno i najugroženija grupa. [9] Jedno od objašnjenja je da su bejbi bumeri najmanje tehnološki pismeni i teško razlikuju lažne vesti od validnih, te vrlo lako potpadaju pod uticaj konspirativnih narativa.

Većina ovih narativa je takođe konstruisana kroz politiku straha i eksploatiše strah od gubljenja lične slobode i zdravlja. Kru-

na svih teorija zavere vezanih za pandemiju jesu i špekulacije vezane za vakcinaciju.

Mnogi antivaxserski pokreti formirani su na osnovu verovanja da će obavezna vakcinacija značiti konačni gubitak slobode i porobljavanje. Pod uticajem antivaxserskih teorija zavere koje se šire po društvenim mrežama, roditelji širom sveta odbijaju da vakcinišu svoju decu verujući da će im vakcina izazvati autizam, sterilitet ili mnoge druge bolesti. [10]

U skladu sa tim na različitim antivaxserskim protestima širom sveta viđeni su transparenti poput *#SaveTheChildren*, *Our Children Our Choice* i *Stop Medical Tyranny*. U isto vreme, mere zaštite kao što su policijski časovi, karantin i ograničena sloboda kretanja percipirani su kao ugrožavanje ljudskih prava i početak masovne kontrole društva.

U različitim verzijama teorije zavere navodni motivi za prisilnu vakcinaciju su različito definisani. Najdominantniji su narativi koji govore o društvenoj kontroli kroz masovno čipovanje i depopulaciji stanovništva u cilju uspostavljanja održivog razvoja.

ANTISEMITSKE TEORIJE VEZANE Z A DEPOPULACIJU STANOVNIŠTVA

Termin "zlatna milijarda" prvi put se pominje u knjizi *Zavera svetske vlade: Rusija i zlatna milijarda* koji je objavio ruski pisac Anatolij Kuzmič 1990. godine.

Glavna ideja je bazirana na izveštaju Rimskog kluba iz 1972. godine koji je poznat pod nazivom "*Ograničenja rasta*". U tom izveštaju je uz pomoć kompjuterske simulacije proračunato da će svi resursi na planeti biti potrošeni u narednih sto godina ukoliko se nastavi sa istim trendovima u porastu populacije, industrijalizacije, zagađenja i proizvodnje hrane. Istraživači su zaključili da će krajnji rezultat biti nekontrolisano smanjenje svetske populacije i industrijskih kapaciteta. [11]

U Kuzmičevoj knjizi ova ideja je uprošćena i svedena na hipotezu da na planeti postoji dovoljno resursa da zadovolji potrebe milijardu najbogatijih ljudi na zemlji. U skladu sa tom pretpostavkom, Kuzmič je iskonstruisao narativ prema kome je jedan od ciljeva Novog svetskog poretka da se broj ukupnog stanovništva smanji na jednu milijardu kako bi se omogućio održivi razvoj.

Ruski sociolog Sergej Kara-Murza je u svom radu popularizovao ideju o "zlatnoj milijardi", snažno se suprotstavljajući procesu globalizacije i kapitalističkom modelu svetske ekonomije. U isto vreme, mnogi ekonomisti smatraju da je problem ograničenosti resursa moguće prevazići inovativnim rešenjima, odgovornijom ekonomskom politikom i korišćenjem alternativnih resursa kao što su sintetička goriva. [12]

Bez obzira na naučnu opravdanost i realnosti ovih ekonomskih teorija, ideja o zlatnoj milijardi poslužila je kao osnova za konspirativne narative raznim teoretičarima zavere. U toku svetske pandemije koronavirusa ona je doživela svoj najveći vrhunac. Neki teoretičari zavere veruju da je virus kreiran kako bi se smanjio broj stanovnika na planeti, dok drugi smatraju da će depopulacija biti sprovedena putem vakcinacije.

U aprilu 2020. godine ruski internet magazin *Stoletie* objavio je članak pod imenom "Može li se verovati SZO?". Čitav tekst je baziran na opovrgnutim dezinformacijama vezanih za interese i skrivene motive Svetske zdravstvene organizacije. Prema ovom narativu, SZO je još jedna institucija koju kontroliše "globalistička elita" i koja, zajedno sa globalnom farmaceutskom industrijom, sprovodi ciljeve te elite. U članku se navodi da je krajnji cilj globalističke elite depopulacija stanovništva i svodjenje svetskog stanovništva na "zlatnu milijardu". [13]

Dokazi za tvrdnje da je SZO pod kontrolom globalne elite uglavnom se svode na činjenicu da se među njenim najvećim sponzorima i donatorima nalaze i lica iz demokratskog establišmenta. Na primer u članku se navodi da je trenutni predsednik SZO, Tedros Adanom Gebrejesus došao na to mesto zahvaljujući svojim vezama sa predstavnicima globalističke elite, kao što su porodice Klinton i Gejts. [14]

Bil Gejts je dugo vremena bio najbogatija osoba na svetu, da bi početkom 2021. godine spao na peto mesto. Kao osnivač *Microsoft*-a, često je smatran najzaslužnijom osobom za otpočinjanje četvrte industrijske revolucije, a u krajnje desničarskoj kosmologiji jedan od je od glavnim pripadnika "globalističke elite" i zloglasne Kabale. U isto vreme, zbog svog jevrejskog porekla i filantropske podrške konceptu otvorenog društva, uklapa se u stereotip bogatog Jevrejina koji kontroliše dešavanja na globalnom nivou.

Činjenica je da je Gebrejsus usko sarađivao sa američkom vladom dok je bio na poziciji etiopijskog ministra zdravlja (2005-2012), pogotovo kroz Globalni fond za borbi protiv AIDS, tuberkuloze i malarije. Ovaj fond je podržan od strane UN i predsednika SAD, a finansirao se uz pomoć privatnih donacija i sponzora kao što su Bil i Melinda Gejts Fondacija i Klinton Fondacija. [15]

Obe fondacije takođe finansiraju i samu SZO, a 80% njenog budžeta dolazi iz privatnih fondacija i finansijske pomoći svojih članica, među kojima su najistaknutiji Ujedinjeno Kraljevstvo, Irska i Švedska.

U isto vreme, jedan od najvećih donatora SZO je i Globalna alijansa za vakcinaciju i imunizaciju koju takođe vodi Bil Gejts koja finansira i promoviše vakcinaciju protiv teških bolesti širom Afrike i Azije, u saradnji sa Svetskom bankom i UNICEF-om.

Na osnovu ovih konekcija autor članka konstruiše narativ prema kome je Gebrejsus "doveden" na čelo SZO kako bi sprovodio agendu njenih finansijera, Klintona i Gejtsa. Prema njegovom narativu, globalistička elita koja operiše kroz Klintona i Gejtsa teži depopulaciji stanovništva godinama, ali su svi prethodni projekti bili neuspešni. Tu se navodi i pandemija virusa Ebole, virus Zapadnog Nila, svinjski grip, ptičiji grip i mnogih drugih čije širenje nije doseglo globalne razmere kao što je to slučaj sa koronavirusom. [16]

Narativ *Stoletie* magazina je imao snažnu antiglobalističku notu i jasan politički interes da favorizuje Trampa kao žestokog protivnika SZO u odnosu njegove protivkandidate iz Demo-

kratske stranke. Ruski interes u podršci Trampu je jednostavan: Trampovim istupanjem iz međunarodnih institucija i oslabljenjem NATO saveza umanjuje se neposredna moć Amerike kao globalnog lidera i otvara se prilika za širenje ruskog uticaja u Evropi i Aziji. Okretanjem Amerike sebi i prepuštanjem evropskih saveznika pod ruski uticaj, Tramp bi učinio veću ustupak ruskim geopolitičkim interesima nego bilo kakav vojni poraz.

Članak iz *Stoletie* je pružio osnovni narativ na osnovu kog su se dalje širile različite teorije vezane za ulogu SZO u orkestriranju "lažne pandemije" i njene uloge u uspostavljanju Novog svetskog poretka. Trampovi simpatizeri, evroskeptici i antiglobalisti širom sveta širili su teoriju zavere o SZO kao eksponentu duboke države u različitim medijima i na društvenim mrežama.

Nakon što je Kina donirala dve milijarde dolara SZO u maju 2020. godine, Tramp je javno objavio da će SAD napustiti ovu organizaciju zbog njene nekompetentnosti i navodne kontrolisanosti od strane Kine. [17] Njegovi simpatizeri širom sveta podržali ovu odluku, percipirajući je kao još jedan potez u borbi protiv Kabale.

BIL GEJTS KAO NOVO LICE "KABALE"

Nakon što su se narativi o njegovom kontrolisanju SZO proširili širom sveta, Bil Gejts postaje neprijatelj broj jedan u očima svih antivaksera i teoretičara zavere. Za vrlo kratko vreme uspeo je da preuzme vodeću ulogu "zlog Jevrejina" i od samog Džordža Sorosa. Razlozi su vrlo jednostavni – svaki "neprijatelj" ima svoju upotrebnu vrednost i rok trajanja. Kao što su se kroz istoriju teorija zavere smenjivali različiti Rotsildi i Rokfeleri u dominantnim narativima, tako je i Soros postao isuviše star da bi mogao funkcionalno da iznese svoju "ulogu".

Mnoge teorije zavere vezane za Kabalu tiču se i težnji "globalističke elite" ka besmrtnosti i kruže alternativnim forumima i stranicama na internetu još od ranih 2000-tih godina. U moru različitih mitova koje nudi krajnje desna kosmogonija, jedan od

bizarnijih čine i priče o trgovini dece radi kanibalizma i konzumiranja adenohroma koji se navodno nalazi u krvi ubijene dece. Prema teoriji, veliki moćnici poput Rotšilda, Rokfelera, Sorosa, pa čak i kraljica Elizabeta, konzumiraju adenohrom izvučen iz krvi ubijene dece kako bi zauvek ostali mladi i zdravi.

Prema toj teoriji, duboka država kontroliše čitav lanac belog roblja kako bi zadovoljila kanibalističke i pedofilske potrebe svojih "gospodara". U ovu mrežu upleten je i Holivud, gde se pronalaze nevine žrtve (otuda i optužbe na račun glumca Tom Henksa za navodnu umešanost u pedofilski lanac), ali i umetnici poput Marine Abramović, čiji su performanski predstavljeni kao satanistički. [18]

Jedan od primera očigledne dezinformacije i propagande je činjenica da je umetnički performans Marine Abramović poznatiji kao "kuvanje duha" potpuno neutemeljeno i proizvoljno povezivan sa navodnim "žetvenjem adenohroma" na društveni mrežama kao što je *4Chan*. [19]

Ovaj proces je nazvan "žetvenje adenohroma" među pripadnicima internet zajednica na alternativnim mrežama kao što su *4Chan*, *8Chan* i *Reddit* u toku 2013. i 2014. godine. [20] Naziv je tako osmišljen da izaziva osećaj jeze i straha pri samom čitanju a svrha ovakve propagande jeste diskreditovanje američkog establišmenta, ali u velikoj meri i čista dokolica i zanimacija za *online* zajednicu.

U toku predsedničke kampanje 2016. godine, ova teorija zavere je prvi put ušla u mainstream politički diskurs i poprimila otvoreno antisemitski karakter. Nakon što su hakerski aktivisti iz *WikiLeaks* objavili lične mejlove Džona Podesta, nosioca kampanje predsedničkog kandidata Hilari Klinton, internetom su počele da kruže teorije o tome kako je reč o enkriptovanim i kodiranim porukama. [21]

U oktobru 2016. godine na jednom *Twitter* nalogu objavljeno je kako je njujorška policija razotkrila lanac pedofilija dok je proučavala procurele mejlove članova Demokratske stranke. Ova teorija je razrađivana na različitim društvenim mrežama u toku

oktobra i novembra 2016. godine, a njeni tvorcii su prevazilazili granice realnosti, tvrdeći da je picerija *Comet Ping Pong* u Vašingtonu služila kao paravan za satanističke i pedofilske rituale. Zbog toga je čitava teorija ostala poznata kao **PizzaGate**, kao aluzija na nekadašnji Watergate skandal. Vrhunac su bile dezinformacije o tome kako je Hilari Klinton uhapšena zbog ovog slučaja koje su objavljene na protrampovskom sajtu, *SubjectPolitics.com*. [22] Iako je FBI potvrdio da su ove informacije bile lažne i osmišljene u propagandne svrhe predsedničkog kandidata Donalda Trampa, teorija je preživela i do predsedničkih izbora 2020. godine. [23]

Očigledno je da jedina funkcija *PizzaGate* teorije bila diskreditacija Hilari Klinton kao Trampovog protivnika u toku kampanje 2016. Međutim, nakon Trampove pobede teorija je nastavila da služi kao sredstvo diskreditacije Trampovih protivnika i način da se legitimizuje borba protiv Kabale kao neprijatelja.

Za vreme predsedničke kampanje 2020. godine, *QAnon* i ostali Trampovi simpatizeri su koristili istu teoriju da diskredituju Bajdena i čitavu Demokratsku stranku, a verovanje u njenu istinitost je poslužilo i kao opravdanje za upadanje u Kapitol i izazivanje nereda dan pred Bajdenovu inauguraciju. [24] Jedan od vođa *Qanon* demonstiranata koji su upali u Kapitol tvrdio je da samo želi da zaustavi lanac pedofilije i satanizma koji organizuje duboka država, a kojoj se Tramp suprotstavljao. [25]

Teorija o žetvenju adenohroma i ritualnom ubijanju dece u velikoj meri asocira na već opisanu srednjevekovnu **krvnu klevetu** kojom su Jevreji optuživani da ubijaju hrišćansku decu u ritualne svrhe. Ukoliko se uzme u obzir da je "jevrejski bankarski lobi" i dalje predstavljan kao jedna od vodećih sila koje kontrolišu duboku državu, jasno je da je čitava teorija u svoj biti antisemitska.

Nasuprot navodnoj težnji ka besmrtnosti, činjenica je da najvidljivija lica "jevrejske globalističke elite" stare i moraju biti zamenjeni novim "neprijateljem". Kako je Džordž Soros napunio 90 godina u avgustu 2020. godine, bilo je jasno da bi za potrebe antiglobalističke propagande trebalo pronaći novo lice. Kada

je izbila svetska pandemija koronavirusa, ukazala se i prilika za pronalaženje novih krivaca i zaverenika.

Tada na scenu stupa Bil Gejts. Na osnovu veza između Gejtsove fondacije i SZO, stvoren je globalni narativ o tome kako Bil Gejts želi da dovede svetsku populaciju na nivo "zlatne milijarde" putem vakcinacije. Iako teoretičari zavere ni sami ne znaju koja je to smrtonosna supstanca koja će biti ubrizgana putem vakcine, većina njih smatra ne veruje u pouzdanost i lekovitost nijedne od postojećih vakcina. U očima antivaksera, zapadnjačke farmaceutske kompanije koje proizvode vakcinu (*Pfizer, AstraZeneca, Moderna, Johnson & Johnson*) su deo velike "farmakomafije" koja služi interesima globalističke elite, zajedno sa ruskim (*Sputnik*) i kineskim kompanijama. (*Sinopharm/Sinovac*).

Kao dokaz za svoje tvrdnje, teoretičari zavere koriste citate Bil Gejtsa koji su ili izvučeni iz konteksta ili namenski reinterpretirani. U toku 2020. i 2021. godine na *Twitter*-u je masovno pisano o tome kako je Bil Gejts u svom govori za *TedTalk* 2010. godine, izjavio da "3 milijardi stanovnika mora da umre" kako bi se uspostavio održiv razvoj. [26]

U isto vreme, Erol Veber, bivši republikanski kandidat za Dom predstavnika je na svom titer nalogu podelio Gejtsov iz 2015. godine u kom je govorio kako je svet nespreman za sledeću globalnu pandemiju. Veber je podelio isečak iz Gejtsovog govora uz natpis: "Posle, recite da ovo nije orkestrirano?". [27]

Već u maju 2020. godine, na društvenim mrežama našla se i lažna informacija da je Bil Gejts osnivač takozvanog "Centra za globalno smanjenje ljudske populacije". Kao dodatni dokaz u prilogu je bila navodna fotografija centra, za koju se kasnije ispostavilo da je reč o fotomontaži. Kako su novinari Rojtersa utvrdili, ime Bil i Melinda Gejts Fondacije bilo je zamenjeno nazivom nepostojećeg centra i kasnije korišćeno u svrhe antivakserске i antiglobalističke propagande. [28]

U fundamentalističkim verzijama ove teorije, Bil Gejts želi da "čipuje" stanovništvo putem vakcinacije, kako bi gospodari Novog svetskog poretka imali direktnu kontrolu nad svakim po-

jedincem. Oni veruju da bi vakcinisanje značilo primanje Žiga zveri koje je najavljeno u Knjizi Otkrovenja kao naznaka za Antihristov dolazak.

Iako je teško utvrditi inicijalne kreatore lažnih vesti, političke i ideološke poruke su konzistentne u svim teorijama zavere vezanim za koronavirus: "globalistička elita" teži depopulaciji stanovništva kroz sam virus ili mere vakcinacije. Propagiranje antivakcerskih teorija pokazalo se politički neodrživo, pogotovo u momentu velike stope smrtnosti krajem 2020. godine, pa su političari na svim ideološkim spektrima prihvatili realnost neminovne vakcinacije.

U diskursu antiglobalistički nastrojenih političarima kao što su Putin ili Orban teorije zavere vezane za vakcinaciju nikada nisu bile prisutne. Sam Donald Tramp je pred kraj svog mandata ulagao veliki napor da se Moderna vakcine što pre nađu na svetskom tržištu. Legitimnost pokreta kao što su QAnon počela je da splašnja nakon nekoliko meseci pandemije, iako su njihove ideje našle utočište među mnogim apolitičnim korisnicima društvenih mreža, pre svega *Facebook* i *Viber*.

Antivakcerske teorije zavere se i dalje šire na ovim mrežama, ali i među opskurnim grupacijama koje nemaju artikulisan politički profil ili svrhu delovanja. Još uvek je teško utvrditi odakle antivakcerska propaganda dolazi.

Tokom istraživanja objavljenog u maju 2021. godine, međunarodna organizacija Centar za borbu protiv digitalne mržnje utvrdila je da preko 65% antivakcerskih sadržaja dolazi sa 12 istih naloga na društvenim mrežama. Utvrđeno je da je sadržaj koji je kreiran od strane ovih 12 naloga podeljen više od 812 000 puta samo u februaru i martu 2020. godine. Ova grupa je postala poznata kao **"the Disinformation Dozen"** i često se navodi kao primer kako se dezinformacije brzo šire, prenose i menjaju putem društvenih mreža bez velikog znanja o njihovim kreatorima i krajnjim izvorima. [29]

U slučaju teorija zavere vezanih za orkestrirane planove duboke države, očigledno je da su one služile kao sredstvo dis-

kreditacije od strane Trampovih pristalica i drugih antisistemski nastrojenih pripadnika alternativna desnice u SAD, ali i širom sveta. Zasigurno je da su ovakvi narativi odgovarali i drugim svetskim igračima, poput Rusije i Kine, koji bi na temeljima američke poljuljanosti poboljšali svoje ekonomske i vojne položaje. Teško je, međutim, prodrati do krajnjih kreatora ovih teorija.

Kao i ranije kroz istoriju, antisemitske teorije zavere su ponovo korišćene u obračunu konzervativnih i liberalnih snaga, a Jevreji i druge manjine su u njima bili korišćeni samo kao žrtveno jagnje. Trampovi propagandisti su odlično naučili lekciju od svojih prethodnika iz nacističke Nemačke, carske Rusije i kontrarevolucionarne Francuske. S druge strane, posledice koje kreiranje politike straha imaju po običnog građanina i javni moral su polarizacija društva, kreiranje atmosfere nepoverenja i kolektivne paranoje.

PROPAGANDA KOJA UGROŽAVA BAZIČNE VREDNOSTI

Činjenica je da se Bil Gejts decenijama bavi mehanizmima prevencije globalnih pandemija i promoviše masovnu vakcinaciju u te svrhe. Mnogi veliki sociolozi, poput Entoni Gidensa i Ulrich Beka, navode rizik od širenja svetskih pandemija kao jedan od najvećih izazova globalizovanog sveta. Nažalost, vlade širom sveta nisu dovoljno ozbiljno shvatile ova upozorenja i ostavili su svoje zdravstvene sisteme nedovoljno opremljenim za globalne pandemije. Ispostavilo se da je mnogo lakše poverovati u efikasnu organizovanost "svetskih moćnika" nego u nekompetentnost nacionalnih lidera širom sveta. Neodgovornost političara poput Donalda Trampa, koji pandemiju koriste za dobijanje političkih poena a odbijaju da sarađuju sa međunarodnim organizacijama, kao što je u potpunoj suprotnosti sa konzervativnim vrednostima koja deklarativno zastupa.

Međunarodna saradnja u suzbijanju pandemije je jedino sredstvo zaštite porodice, dece i javnog zdravlja u 21. veku. Svaki iskreni zaštitnik konzervativnih vrednosti i tradicije bi trebalo da ima zaštitu javnog zdravlja na vrhu liste u svojoj političkoj

platformi i ideološkoj agendi. Ono što vidimo u propagandi samoproklamovanih zaštitnika konzervativnih vrednosti, kao što je Donald Tramp, nije ništa drugo do običnog političkog marketinga u svrhe dobijanja ili održavanja vlasti.

S druge strane, mnogi antagonisti u ovim teorijama su upotrebljeni samo kao sredstvo diskriminacije nekog drugog, uključujući Holivudske glumce, umetnike, filantrope poput Sorosa i Gejtsa. Bez obzira na to, oni sami postaju žrtve diskriminatornih diskursa i politika i bivaju etiketirani od strane velikog dela društva.

U takvoj atmosferi, vrlo je lako akumulirati nacionalnu podršku među uplašenim i obmanjenim građanima i pronaći opravdanje za sprovođenje diskriminatornih politika. Širenjem teorija zavere ugrožavaju se bazične ljudske vrednosti, relativizuje se poštovanje ljudskih prava i urušava se društvo kao takvo. Pogotovo u slučaju negiranja postojanja koronavirusa, gde se globalno stanovništvo izlaže nesagledivim rizicima po javno zdravlje i egzistenciju samog čovečanstva.

REFERENCE

- [1] Euronews.com, "COVID-19 has led to re-kindling of antisemitism across Europe, says rights agency". - <https://www.euronews.com/2021/11/09/covid-19-has-led-to-re-kindling-of-antisemitism-across-europe-says-rights-agency>
- [2] Euronews.com, "COVID-19 has led to re-kindling of antisemitism across Europe, says rights agency". - <https://www.euronews.com/2021/11/09/covid-19-has-led-to-re-kindling-of-antisemitism-across-europe-says-rights-agency>
- [3] Jpost.com, "One In Five English People Believe Covid is a Jewish Conspiracy" - <https://www.jpost.com/diaspora/antisemitism/one-in-five-english-people-believe-covid-is-a-jewish-conspiracy-survey-629187>
- [4] Dokumentarni film "Pad Kabale" - https://istinoljubci.blogspot.com/p/blog-page_5.html

- [5] Norman Kon, "Potraga za Hiljadugodišnjim carstvom" (Službeni Glasnik: Beograd, 2013)
- [6] New York Times, "What Is QAnon, the Viral Pro-Trump Conspiracy Theory?" - <https://www.nytimes.com/article/what-is-qanon.html>
- [7] The Conversation - " 'It's almost like grooming': how anti-vaxxers, conspiracy theorists, and the far-right came together over COVID" - <https://theconversation.com/its-almost-like-grooming-how-anti-vaxxers-conspiracy-theorists-and-the-far-right-came-together-over-covid-168383>
- [8] BBC.com - "Coronavirus: Trump stands by China lab origin theory for virus" - <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52496098>
- [9] CNBC.com, "The psychological reasons why Gen X may be taking COVID-19 more seriously than boomers and millennials" - <https://www.cnbc.com/2020/03/18/psychological-reason-why-gen-x-is-taking-covid-19-pandemic-seriously.html>
- [10] ScienceNews.org - "No, COVID-19 vaccines won't make you infertile" - <https://www.sciencenews.org/article/covid-vaccine-infertility-pregnancy-false-information>
- [11] Club of Rome, Limits to Growth, - <https://www.clubofrome.org/publication/the-limits-to-growth/>
- [12] Phys.org, "Minera Resources Exhaustion Myth" - <https://phys.org/news/2017-04-mineral-resource-exhaustion-myth.html>
- [13] Stoletie.ru, "Mozhno li doverat VOZ?" - http://www.stoletie.ru/vzglyad/mozhno_li_doverat_voz_169.htm
- [14] Stoletie.ru, "Mozhno li doverat VOZ?" - http://www.stoletie.ru/vzglyad/mozhno_li_doverat_voz_169.htm
- [15] Gates Foundation - "Bill & Melinda Gates Foundation Announces \$50 Million Contribution to the Global Fund to Fight AIDS, TB, and Malaria" - <https://www.gatesfoundation.org/ideas/media-center/press-releases/2004/07/50-million-to-the-global-fund-to-fight-aids-tb-and-malaria>
- [16] Stoletie.ru, "Mozhno li doverat VOZ?" - http://www.stoletie.ru/vzglyad/mozhno_li_doverat_voz_169.htm
- [17] Reuters.com, "Trump cutting U.S. ties with World Health Organization over virus" - <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-trump-who-idUSKBN2352Y>
- [18] ARTnews, "Marina Abramović Satanism Controversy, Explained: Why Right-Wing Outlets Think She Is in a Cult" - <https://www.artnews.com/art-news/news/marina-abramovic-satanism-controversy-explained-1202684150/>
- [19] Wired, "The Dark Virality of a Hollywood Blood-Harvesting Conspiracy" <https://www.wired.com/story/opinion-the-dark-virality-of-a-hollywood-blood-harvesting-conspiracy/>

- [20] Wired, "The Dark Virality of a Hollywood Blood-Harvesting Conspiracy" <https://www.wired.com/story/opinion-the-dark-virality-of-a-hollywood-blood-harvesting-conspiracy/>
- [21] Rolling Stone, "Anatomy of Fake Scandal" - <https://www.rollingstone.com/feature/anatomy-of-a-fake-news-scandal-125877/>
- [22] Rolling Stone, "Anatomy of Fake Scandal" - <https://www.rollingstone.com/feature/anatomy-of-a-fake-news-scandal-125877/>
- [23] USA Today, "Debunked QAnon conspiracy theories are seeping into mainstream social media. Don't be fooled."- <https://www.usatoday.com/story/tech/2020/09/17/qanon-conspiracy-theories-debunked-social-media/5791711002/>
- [24] Voice of America, "Capitol Riot Exposed QAnon's Violent Potential" <https://www.voanews.com/a/usa-capitol-riot-exposed-qanons-violent-potential/6203967.html>
- [25] The Washington Post, "Pizzagate's violent legacy" - <https://www.washingtonpost.com/dc-md-va/2021/02/16/pizzagate-qanon-capitol-attack/>
- [26] Insider.com, "Conspiracy theorists are flooding Twitter with misleading tweets about Bill Gates, population growth, and the COVID-19 vaccine" - <https://www.insider.com/bill-gates-vaccine-depopulation-conspiracy-theory-twitter-2021-10>
- [27] Insider.com, "Conspiracy theorists are flooding Twitter with misleading tweets about Bill Gates, population growth, and the COVID-19 vaccine" - <https://www.insider.com/bill-gates-vaccine-depopulation-conspiracy-theory-twitter-2021-10>
- [28] Reuters.com, "False claim: Gates Foundation has a 'Center for Global Human Population Reduction' sign" - <https://www.reuters.com/article/uk-factcheck-gates-foundation-idUSKBN22G2E6>
- [29] Center for Countering Digital Hate, "The Disinformation Dozen" - <https://counterhate.com/disinformationdozen>

EPILOG

Jedina stvar koje bi trebalo da se bojimo je sam strah.

Frenklin Delano Ruzvelt

Na samom kraju, neophodno je osvestiti se o tome koliko nas malo deli od ponavljanja istorijskih grešaka. Između nas i nekog budućeg Holokausta stoje samo razum i moć kritičkog promatranja.

U moru dezinformacija i manipulacija kojima smo svakodnevno okruženi, neophodno je ulagati dodatni napor da se konstantno preispituje realnost i tako pronikne do istine. Koliko god se govorilo o "postistinskom" društvu, istina je uvek prisutna, iako je ponekad posredna i ne toliko očigledna. Potraga za istinom u postčinjeničnom društvu zahteva više truda, kritičkog promatranja i temeljnije analize nego ikada ranije u istoriji čovečanstva. U moru protivrečnih informacija, donošenje i najmanjih svakodnevnih odluka, savremenom čoveku može postati komplikovanije nego njegovim najbližim precima.

U toku pandemije koronavirusa postali smo svedoci toga kako pluralizacija javnog i medijskog prostora može imati i negativne posledice. Bujanje lažnih vesti i teorija vezanih za samo postojanje virusa, njegovo poreklo, način na koji se širi, prevenciju i izlečenje, stvorilo je sveopštu konfuziju. Mnoštvo protivrečnih činjenica, preporuka, teorija, dokaza ostavile su građane još zbunjenijim i uplašenijim. Savremeni pojedinac više nije u stanju da donese ispravnu odluku jer ne zna u šta veruje i šta je legitiman izvor saznanja.

Gubljenje poverenja u državne institucije i zvaničnu nauku otvara put verovanju u pseudonaučna objašnjenja i teorije zavere koje deluju smisljeno zahvaljujući vešto iskonstruisanim narativima. Ali pre svega, zahvaljujući sveopštoj zbunjenosti.

Evidentno je i kako se na perfidan način antisemitizam ponovo provlači kroz teorije o orkestriranoj i prisilnoj depopulaciji čovečanstva. Ponovo se traže krivci i zaverenici koji su u laboratoriji kreirali i oslobodili virus kako bi naneli štetu sveopštoj ljudskoj zajednici. Bez obzira da li su "dežurni krivci" Amerikanci, Kinezi ili Jevrej, metod stigmatiziranja je isti.

Iako bi se teoretičarima zavere mogao zameriti nedostatak kreativnosti, činjenice pokazuju da antisemitski narativi zaista vrše svoju funkciju. Ljudi zaista veruju u njih, jer su se duboko usadili u društvu kao jedno od ponuđenih objašnjenja realnosti.

Ipak, na primerima živopisnih spletki i događaja koji su opisani u ovoj publikaciji vidimo da je krajnji cilj antisemitske propagande uglavnom nešto sasvim drugo od onoga što bi neupućenom građaninu imalo smisla. U stvari, sami Jevreji, u najvećem broju slučajeva, nisu imali nikakvu političku relevantnost, osim kao sredstvo diskreditovanja nekog drugog. Kroz čitavu istoriju ahretip "zlog Jevrejina" bio je samo puki instrument za obračun konzervativnih snaga sa republikancima, liberalima, komunistima, kapitalistima, industrijalcima, prosvetiteljima, sekularistima, hrišćanima, muslimanima.

Međutim, građani Evrope su zaista poverovali da postoji objektivna pretnja i "jevrejska svetska zavera". Ne uzimajući obzir koliko je mala verovatnoća da bi, ako tako vešto orkestrirana zavera postoji, oni to ikada i saznali. Oni su poverovali baš u tu verziju koja im je namenski plasirana radi sasvim drugog cilja, misleći da se bore za pravednu stvar.

S druge strane, pojedinci i grupe čiji antisemitizam nije instrumentalan i doslovno veruju u inferiornost ili zle namere Jevreja, nisu ljudi zbog kojih Holokaust ipak postane realnost. Oni su uglavnom malobrojna i ekstremna grupa, od koje obični građani zaziru u normalnim okolnostima. Ali kada je stanovništvo već preplašeno i izmanipulisano, upravo ti ljudi su oni kojima se građani okreću i u kojima traže zaštitnike.

Na kraju, pojedinci koji takvu propagandu kreiraju, uglavnom ne pripadaju ni jednim ni drugima. Marketinški magovi i spin

majstori, poput Brimbauma, koji koriste Sorosa i Bil Gejtsa kao "babarogu", smišljaju antisemitske teorije kao deo svog zanata, kako bi doveli na vlast političare poput Orbana i Trampa. Oni su profesionalci koji na taj način zarađuju novac. Koliko god je njihova odgovornost velika a etičnost njihovog posla upitna, ipak ni oni nisu dovoljni da bi se Holokaust ipak dogodio. Za Holokaust je kriv nesvesni pojedinac.

Holokaust se dogodi zbog običnih građana koji nisu uložili dovoljan napor da preispitaju svoje viđenje stvarnosti i potraže istinu. Zbog onih koji su kroz propagandu preplašeni i izmanipulisani kako je jedini način da živate svojih bližnjih i svoj sopstveni, suočavanje sa sa "neprijateljem". Pobjeda antisemitske politike u Hitlerovoj Nemačkoj bila je moguća isključivo zbog onih koji su okrenuli glavu na drugu stranu ili nisu dovoljno shvatili opasnost propagande. Holokaust je jedino bio moguć sa Ajhmanom koji ne preispituje zakone svoje države i slepo sluša naređenje, kao i zbog stanovništva u Kišinjevu koje se spontano okupilo da pobije svoje sugrađane nakon objave jednog novinara.

Tragični događaji kao što je Holokaust se događaju zbog nedostatka aktivne pažnje i napora da se on, ipak, ne desi. Zbog prepuštanja strahu i preuzimanju pasivne uloge u društvenim događajima. Pisanje ove publikacije je, uostalom, jedan od načina da lično doprinesem tom naporu i promovisanju istine u postistinskom vremenu.

S obzirom na dostupnost informacija u informatičkoj eri ne postoji izgovor za nedovoljno preispitivanje i traganje za istinom. Prepreke u borbi za istinu nalaze se isključivo u nedostatku volje pojedinaca. Tokom suđenja u Bernu (1933 – 1935) i Bazelu (1936), zvanično je dokazano da su *Protokoli sionskih mudraca* falsifikat, na osnovu iskaza ljudi koji su bili umešani u njihovo stvaranje, a koji su još uvek bili živi krajem 1930-tih godina. Projekat crne propagande, namenjen potkusurivanju i diskreditaciji političkih neistomišljenika.

Holokaust je zasnovan na prevari u koju su svi poverovali. Ista takva prevara, u novoj formi, predstavlja se građanima kao

realna slika sveta od strane krajnje desničarskih grupacija širom Amerike, Evrope i Azije. To nije samo opasnost za opstanak liberalno-demokratskog poretka i globalizovanog sveta, već i za opstanak osnovnih temelja na kojima bilo kakvo društvo počiva. Kreiranjem politike straha ugroženo je osnovno ljudsko pravo: jednako poštovanje vrednosti života svakog pojedinca.

Teško je u moru dezinformacija pronaći istinu na osnovu koje će se doneti ispravna odluka, i u najbazičnijim porivima kao što su odlazak u restoran, odabir proizvoda u marketu ili odabir destinacija za putovanje. U post-činjeničnom vremenu, pogotovo je teško doneti ispravnu odluku u pitanjima koja imaju daleko-sežnije političke, ekonomske, kulturološke, socijalne, ekološke i etičke posledice.

Ali taj napor da se kritički promatra svaka data "stvarnost" i da se pronikne do suštinske prirode, namene, značaja i istinitosti svih pojava je jedino što nam preostaje i što nas brani od nekog budućeg Holokausta.

Istina je uvek prisutna i jedino nas ona može osloboditi od straha i neznanja.

Decenijama nakon pada nacizma, antisemitske teorije zavere koje su inspirisale tvorce i egzekutore Holokausta ponovo su deo mainstream politikog diskursa. Vekovima stara teorija o postojanju "jevrejske svetske zavere" i navodnoj težnji Jevreja da zavladaju slobodnim narodima sveta, ponovo je prisutna u političkim narativima vezanim za skorašnje događaje kao što su migrantska kriza u Evropi, eskalacija kulturnog rata u Americi za vreme mandata Donalda Trampa ili svetska pandemija koronavirusa. Cilj ove publikacije je da demistifikuje antisemitske narative u političkom diskursu krajnje desnice i ukaže na njenu propagandnu svrhu i skrivene motive. Kroz istorijski prikaz evolucije "teorije o judeo-masonskoj zaveri", od Francuske revolucije do savremenih dešavanja, identifikovani su politički motivi, ciljevi i interesi različitih organizacija i pojedinaca koji su jevrejski narod koristili kao "žrtveno jagnje" radi obračuna sa političkim neistomišljenicima. Najveći deo publikacije posvećen je nastanku ozloglašenog istorijskog falsifikata, Protkola sionskih mudraca, koji je ubedio čitavu u Evropu u postojanje "jevrejske svetske zavere" i poslužio kao sredstvo legitimisanja rasističkih politika sredinom 20. veka. Na istorijskim primerima želimo ukazati na opasnosti crne propagande i politike straha kojom se legitimizuje nasilje nad određenim pripadnicima društva, koji obično čine etničke, religijske, nacionalne, rasne i seksualne manjine. Širenje lažnih vesti, odsustvo kritičkog mišljenja i nedovoljan napor da se činjenice odvoje od propagande, vrlo lako može rezultirati nekim novim Holokaustom i katastrofalnim posledicama po opstanak slobodarskog društva.

Mijat Kostić